

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 35. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

A tejjgazdasági bizottság ülése.

(1909. április 29.)

Jelen voltak *Sierbán János* elnöke alatt *Fenyvessy Adolf dr.*, *Fettik Ottó dr.*, *Hutyra Ferencz dr.*, *Koppely Géza*, *Pirkner János*, *Szily Tamás* és *Tolnay Pál* bizottsági tagok, a tisztviselőkar részéről *Jeszenszky Pál* ügyvezető-titkár és *Kovácsy János* segédtitkár.

Sierbán János elnök üdvözlöi a megjelent bizottsági tagokat s az ülést megnyitja. A napirend első pontja: Jelentés Magyarország tejjgazdasági viszonyairól a brüsszeli nemzetközi tejjgazdasági szövetség részére. A legutóbbi ülés alkalmával határozatba ment, hogy a nemzeti bizottság felkéri *Koerfler István dr.-t* és *Tolnay Pál* urakat, hogy ismertessék Magyarország tejjgazdasági viszonyait. A nevezettek az ismertetést elkészítették, szülő áttanulmányozta azt és jelenti, hogy harmonikus Magyarország tejjgazdaságának tényleges állapotával.

A jelentés rámutat az ország állatállományára, az állattenyésztés terén levő törvényes és törvényerővel bíró rendelkezésekre, feltünteti az ország gazdasági termelését, külkereskedelmi mérlegünket, ismerteti, hogy mily kedvezményeket és támogatást nyújt az állam a tejjgazdaságnak, kiterjeszkednek az ország tejjgazdasági intézményeinek, a szakoktatás, kísérleti ügyek s a bakteriológiai intézetnek stb.-nek ismertetésére. A jelentés francia nyelvre lefordítandó és Brüsszelbe küldendő volna.

A bizottság az elnök jelentését tudomásul véve, az ismertetést francia nyelvre lefordítani határozza és a szerzők részére összesen 300 korona tiszteletdíjat utalványoz.

Jeszenszky Pál előadó javaslatára az ismertetést a bizottság magyar és francia nyelven kinyomatni határozza.

Elnök bemutatja ezután a nemzetközi tejjgazdasági szövetség átiratát a szövetség munkásságának fejlesztése tárgyában.

A szövetség ezen átiratában jelzi, hogy a nemzeti bizottságok egyrésze nem végezte el azt a munkát, amelyet a központ a nemzeti bizottságok elé kitért s most azt kérdezi a nemzeti bizottságoktól, hogy miként volna fejlesztendő a szövetség működése.

Sierbán János javaslatára a bizottság újabb propositiókat a szövetségnek nem tesz, hanem javaslatba hozza, hogy a nemzeti bizottságok évenként tegyenek jelentést a központnak. *Pirkner János* indítványára felterjesztést intéz a bizottság a földmivelésügyi miniszterhez, melyben azt kéri, hogy a miniszterium illetékes osztályainak évi működésükről szóló évi jelentésüket bocsássa a bizottság rendelkezésére.

A nemzetközi tejjgazdasági szövetség választmányába a bizottság *Szily Tamás* orsz. tejjgazdasági felügyelőt küldi ki.

Jeszenszky Pál előadó bejelenti, hogy tavaly a svájci Bauernverband felkérte a bizottságot, hogy a magyar tejjgazdasági termékek árjegyzéseire vonatkozó adatokat összegyűjtse. A bizottság készségét fejezte ki ezek összegyűjtésére, melynek érdekében az orsz. tejjgazdasági felügyelőséggel léptünk érintkezésbe s azzal karöltve szereztük be s küldöttük el a Bauernvereinek az év elején a vonatkozó adatokat.

Tudomásul szolgál.

Több apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Országos Állatkiállítás végrehajtó-bizottságának ülése.

(1909 május 6.)

Jelen voltak *Szell Kálmán* bizottsági elnök elnöke alatt *Pirkner János* és *Teleki Árvéd* gróf b. alelnökök, *Dessewffy Emil* gróf, *Lesonczy Mihály*, *Reusz Henrik*, *Rubinek Gyula*, *Kovácsy János*, *Murányi Nándor* és *Jeszenszky Pál* végrehajtó-bizottsági tagok, az utóbbi mint előadó.

Szell Kálmán elnök üdvözlöi a megjelent tagokat s az ülést megnyitja. A napirend első pontja:

Végleges bejelentés a felhajtásról.

Jeszenszky Pál főtítkárr jelenti, hogy az állatkiállítás végrehajtó-bizottsága minden egyes tagjának a meghívóval szétküldött iratok között részletesen fel van tüntetve az állatkiállításra történt bejelentéseknek mennyisége. Eszerint a végösszegek a következőképpen alakulnak. A lókiállításra bejelentetett 143 db hideg- és melegvérű nehéz igásló. A szarvasmarha-csoportban 1685 db, a juhacsoportban 1054 db és végül 944 db sertés. Összesen 3826 db állat.

Nagyon természetes, hogy ez az igen jelentékeny bejelentésemelkedés szükségessé tette azt, hogy nagyobb számú istállók emeléséről gondoskodjunk, aminek következménye, hogy a preleminált 15,000 korona az istállóépítés költségeire nem mutatkozott elegendőnek, hanem az körülbelül 34,000 koronára fog rugni. Ezzel szemben azonban az előirányzott térdij összege is megfelelően emelkedett.

Az építendő istállók mikénti elhelyezésére vonatkozó tervrajz szerint az állatkiállítást a gépek kiállítása öleli körül. A kiállítási területet egy 20 méter széles ut fogja hasítani és a kiállítás belépő kapujától jobbra és balra a külön istállók, azontul pedig a közös istállók foglalnak helyet, majd az elővezetési tér következik, amelyen túl a főút vonalában a káramban elhelyezendő állatok s emellett a sertések és juhok istállói lesznek elhelyezve. Az egész terület azonban ezen elhelyezés szerint egy összefüggő egészet fog képezni.

Szell Kálmán elnök: A főtítkárr jelentése örvendetes tudomásul szolgál. A bejelentések száma tényleg olyan nagy, aminőre még példa nálunk nem volt. Kíváncsnak tartja elnök, hogy a lókiállítás jelzésénél a „hidegvérű”, illetve „igáslókiállítás” kitétel használtassék.

Bíráló-bizottságok megalakítása.

Reusz Henrik bíráló-bizottsági elnök felolvassa azoknak a névsorát, akik a bírálat megajtására felkértek. Felhatalmazást kér szülő a bizottságtól arra, hogy amennyiben a bíráló-bizottsági tagokra vonatkozólag némi változás

Megjelent
**Tavaszi szőlő, kertmivelési
és háztartási árjegyzékünk**
dus tartalommal.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Hasonlóképen
megjelent **géposztályunk legújabb
árjegyzéke.**
ADRIANCE aratógépek,
mindennemű
talajmivelő eszközök
legelső minőségben.

Mai számunk 20 oldal.

szüksége forogna fenn, ezt az elnökség és a főtítkár hozzájárulásával utólag eszközölhesse.

A bíráló-bizottság tagjait a végrehajtó-bizottság a következőket határozta felkérni:

I. Magyar fajta (alföldi jelleg) bírálatára: Gráll Jenő, Jankovich Lőrincz, Szunyogh Szabolcs, Hauer Béla.

II. Magyar fajta (erdélyi jelleg) és bivalyok bírálatára: Wass Béla gróf, Ugron Zoltán, Friedrik Géza, Teleki Arvéd gróf.

III. Szimmenthali bírálatára: Nick Ede, Mayer Emil, Vépy-Vogronics Ödön, Rösler Károly, Leidenfrost Károly, Inkey Pál báró, Ruisz Gyula.

IV. Berniek bírálatára: Szily Tamás, Jagieza István, Buzzi Géza Félix, Razgha Ernő, Apáth Lajos, Döry Hugó, Berzeviczy Zsigmond, Jakabffy Imre.

V. Piv-gauciak bírálatára: Kovácsy Béla, Ottlik Péter, Grassl Hugó.

VI. Borzderesek bírálatára: Mayer Pál, Massát Mihály, Haader György, Beer Henrik.

VII. Piro tarka tájfajta (nagytenyésztők csoportja) bírálatára: Makfalvay Géza, Ruszinkó Antal, Svastics Aladár, Ujhelyi Imre.

VIII. Pirostarka tájfajta (népies csoport) bírálatára: Bernrieder János, Hertelendy Ferencz, Málnassy Ferencz, Kluge Ferencz.

IX. Láp-fajták és keresztelők bírálatára: Molnár József, Monostory Károly, Szekér Gyula, Marton Andor.

X. Elektoral negretti és szövetygyapjas merinók bírálatára: Deininger Imre, Szilágyi János, Gaál Gyula, Tölg Gyula.

II. Hazai fésűs merinók bírálatára: Hainrikffy Pál, Somssich Andor juhbiráló bizottsági elnök, Hefty Frigyes, Bittó Jenő.

III. Francia fésűs rambouillette és husmerinók bírálatára: Pauliny Béla, Szegedy György, Somssich Miklós, Frindt László.

IV. Angol husjuhok, raczkaczigája, friz, karakulok és keeslek bírálatára: Politzer Géza, Kovács Imre, Piek Oszvöld, Hajós Emil.

Melegvérű lovak bírálatára: Lossonczy Mihály, Hunkár Dénes, Kovács Sebestény Endre, Kintzig János.

Hidegvérű lovak bírálatára: D'Orsay Olivér gróf, Sztankoványi János, Bernrieder József, Széchényi Géza gróf.

I. Hazai kondorsertések bírálatára: Gulner Gyula, Győrössy-Csepregy István, Tóth György, Nagy György.

II. Husértések bírálatára: Dorner Béla, Ruffy Pál, Salgó József dr., Reusz Andor.

Jeszenszky Pál főtítkár proponálja, hogy a szimmenthali állatok bírálatára svájci tenyésztők is bevonandók volnának.

Szell Kálmán elnök a maga részéről is helyes eszmének tartja a főtítkár által tett előterjesztést, eltekintve attól is, hogy a szimmenthali állatok bírálatára szimmenthali tenyésztők a legilletékesebbek. Szóla a közel mulban Svájcban jártában több híres ottani tenyésztőtől ígéretet is nyert arra nézve, hogy nevezettek az állatkiállításra megjelennek. Ennélfogva kéri a végrehajtó-bizottság felhatalmazását arra vonatkozólag, hogy az említett tenyésztőket hivatalosan is meghívassa. (Helyeslés.)

Bírálati szabályzat megállapítása.

Reusz Henrik beterjeszti a bírálati szabályzat tervezetét, amelyet a végrehajtó-bizottság egész terjedelmében elfogadott.

Dijak beosztása és ígások eröpröbája.

Jeszenszky Pál főtítkár jelenti, hogy a következő díjak állanak rendelkezésre:

A földmivelésügyi minisztertől a lócsopordíjazására 6000 K., a szarvasmarha-, juh- és sertéscsoport díjazására 17.000 K., végül a népies szarvasmarhacsoport részére 4500 K. Továbbá Budapest székesfőváros által adományozott 2000 K., végül magánosok által adományozott díj 21.000 K. Az összes rendelkezésre álló díjak tehát 50.500 K.-at tesznek ki.

Jelenti főtítkár, hogy a felolvasott díjazási tervezetét a rendező-bizottság minden egyes tagjának megküldötte, mellékelve egyúttal egy másik tervezetet is, amely feltünteti azt, hogy egy-egy csoportban hány bejelentő vesz részt s mennyi a bejelentett állatok mennyisége, azoknak neme szerint is. Főtítkár bemutatja ezután a rendelkezésre álló díjak részletes beosztásának tervezetét, amelyet a végrehajtó-bizottság Firkner János és Reusz Henrik módosításainak figyelembevételével elfogadott. Jelenti egyúttal főtítkár azt, hogy a földmivelésügyi miniszter az általa adományozott díjakat maga fogja bevásárolni és természetben fogja nekünk átadni. A magánosok által adományozott díjak megvásárlására szóló kérés a végrehajtó-bizottságtól felhatalmazást. (Helyeslés.)

Főtítkár a bizottság tudomására hozza, hogy az ígások bírálatát és díjazását D'Orsay gróffal megbeszélvén, arra az elhatározásra jutottak, hogy egy vontató próba rendezése válik szükségessé, amelynek alapján ejtendő meg a díjazás. D'Orsay gróf szíves volt magára vállalni

a vontatópróba tervezetét kidolgozni, ami örvendetes tudomásul szolgál.

Ünnepélyes megnyitás idejének kitűzése.

Főtítkár jelenti a tanács azon óhaját, hogy a kiállítás megnyitására József főherceg kérésék fel, illetőleg a megnyitás az ő jelenlétében történnék. Ennek a módja az volna, hogy az elnök szíves volna ő Fenségét megkérdezni, vajjon hajlandó-e a kiállításon megjelenni. (Helyeslés.)

Elnök a kiállítás ünnepélyes megnyitásának idejét június 5-ére délután 4 órára állapítja meg.

Firkner János alelnök a bizottság tudomására hozza, hogy a földmivelésügyi miniszter a horvát bán figyelmét felhívta az állatkiállításra, annál is inkább, mert ez idén volt első eset arra, hogy a horvát kormány tőlünk vásárolt 60 db bikát, kívánatosnak jelezvén a miniszter a felhívásban azt, hogy e vásárt is használják fel vásárlások eszközésére. Ezenkívül a miniszterium az összes gazdasági tudósítókat is utasította, hogy a külföld, de különösen a Balkán-államok figyelmét a kiállításra felhívják. Jelenti egyúttal szóló azt is, hogy a bolgár kormány már ki is fejezte irásiban azon kívánságát, hogy tanulmányi kirándulást rendez ez alkalommal hozzánk.

Títkár előterjesztései a rendezési munkálatokról s az ezekkel kapcsolatos ügyekről.

Főtítkár a rendezési munkálatokra s az ezzel összefüggő ügyekre vonatkozólag a következőket terjeszti a bizottság elé, melyekre a végrehajtó-bizottság szankezióját kéri. Nevezetesen:

A vízzel való ellátás kérdését illetőleg jelenti főtítkár, hogy vannak ugyan vízcsapok, de ezek olyan távolra esnek az egyes istállók-tól, hogy nem marad más hátra, mint csövekkel vezetetni a vizet beszerzendő kádákba, ami körülbelül 3-400 korona külön költséget igényel.

A kiállítás világításáról is kell gondoskodnunk. Azt gondolta szóló, hogy legcélszerűbb volna az acetilennel való világítás már azért is, mert az állatok be- és kirakása éjjel is fog eszközöltetni. Tekintettel azonban arra, hogy az ilyen világításra vonatkozólag igen drága ajánlat érkezett, e tervet elejteni voltunk kénytelenek. Ajánlja szóló, hogy a bizottság a pirolin-lámpával való világítást határozza el, amelyre vonatkozólag előnyös ajánlat érkezett be. Az állatok tüzbiztosítására vonatkozólag azt

javasolja szóló, hogy a Biztosító Szövetkezet lyeslés.) A fizelőndő nára fog rugni?

A takarmánybeszerzésre elsősorban oda sünk, hogy a takarmány Tattersall rendes számban, amely horribilis gazdák Szövetkezete ennélfogva ez utóbbi Jelzi főtítkár, hogy a vel kikötetett, hogy prima legyen. Nagy mennyiségének a körülmény, hogy felszólításunk daczár tették be. Az, hogy az magukkal hozzanak, engedve.

Az elővezetésre vo hogy az elővezetési elővezetésnél a díjat jelenynnyel lennének e táblákat fogunk kész variációkban, amelyek ják tüntetni. Bemutatáságnak a készitendő fe állitók 2 korona elle

Tudomására hozza zottságnak, hogy a va az időre való felfüggesztés kereskedelemügyi minlatok akadálytalanul kedvezően intéztett e

Az állatok adókeze sen erre vonatkozólag — olyan szövevényes durákkal jár, hogy am szintén felitunk a terhez.

Jelenti szóló, hogy jóváhagyta az épülette azon kívánságát, hogy összeg díjakul tüzessé.

A Jaranics-utcazi rak leg tudomásul aija főtít nem kaptuk. Tudvalevő mutatkozik elegendőne ezért kívánatos, hogy niszteri tanácsos ura sürgős elintézésére. Bemutatja főtítkár költött előnyös szerződ sára vonatkozólag, me

egy oly intézményt a madarak felelmetes his végképpen leendő lesz. Ez az intézmény Madárvédő Liga.

Ez egy tisztán a mi gyakorlati, egyszerű, magyar eredetű intézmény.

A Ligának nincsenek sehohé, sem elnöke, sem kiadása, sem ügyszóval semmi, ami tehát ami pedagógiai való az iskolába.

A Ligának csakis bíró tagjai vannak. Iskolás gyermek, aki állatokat és madarakat állatokat kíméli, a ma tozásait és fiókait nem Az öt bekezdésből véd lennek megszólván magában foglaló fogad ünnepélyes alakban a külön nyomtatott lapoz szöveggel ellátott tags az egész országban alkotójának, az Országos nevében van kiállitva. Ezeket az alakiságo

TÁRCZA.

Leszerelés.

Most, hogy az ország békés fejlődésének javára elég nagy zajjal és költséggel leszereltettük a közel szomszédok reánk agyarkodó ellenségét, mondhatni zajtalanul és szerencsére minden költség nélkül foly egy másik leszerelés, merem mondani szintén az ország fejlődése javára.

Évről-évre a káros rovarok és hernyók milliárdjai lepik el és pusztítják szántóföldjeink, kertjeink, gyümölcsöseink, szőlőink termését, erdeink szálfaát és évről-évre milliónyi kiadásokkal egybekötött hatósági intézkedések, szerek, gépek és eljárások vétetnek alkalmazásba a mező- és erdőgazdaságot sújtó rovarkárok ellen, lehet mondani minden számbavehető eredménnyel. A káros rovarok milliárdnyi seregeivel eredményesen csak az erdő- és mezőgazdaságra nézve olyannyira hasznos rovarvédő madarak küzdhetnek meg.

Ahol ezek a madarak honoznak, ott nincs maradása a káros rovarnak, melynek csapásától a földmivelőt és a kertészt semmiféle más hatalom, eszköz vagy mód meg nem mentheti, mint a rovarvédő madár áldásos működése.

A rovarvédő madarak a mi legizibb, legbecsesebb, mondhatni nélkülözhetlen szövetségeseink.

Hala Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter által a hasznos madarak védelme érdekében évek hosszú során át vaskövetkezetességgel folytatott intézkedéseinek, intézményeinek, ismeretterjesztéseinek, telepeinek és propagandájának, ma már ugyszólván az egész ország vérebe ment át az az igazság, hogy a madarat védeni kell és hogy a hasznos madarak védelme országos, sőt nemzetközi érdekű ügy.

Ennek a madárvédelemnek a szolgálatába állott a földmivelésügyi miniszter biztatására a magyar társadalom is és ennek szervei közül az Országos Állatvédő Egyesület néhány év óta egész rendszeresen és czélutadatosan fejti ki ez irányban tevékenységét.

Annak, hogy nemcsak hogy hasznos madaraink nem szaporodnak, hanem inkább fogynak, igen sok oka van. A mező- és erdőgazdasági kultúra fel nem tartéztatható haladása fokozatosan kevesbiti a madarak természetes fészkelőhelyeit. De rendkívül nagy a madarakat üldöző ellenségek száma is. Igen sajnálatraméltó tény az, hogy a madarak ellenségei közül a legfélelmetesebb a gyermekesereg, mely a legmagasabb fákról is leveri a madárfészkeket, elszedi a tojásokat, kivégzi a fiókákat, mely gummipuskával, paritával, Flaubert-puskával, lépvesszővel, csapdával, hálával, hurokkal stb. ugyszólván egész éven át kíméletlen és kegyetlen irtóháborút visel a mi kedves barátaink, a madarak ellen.

Ennek a kegyetlen, évről-évre friss erővel gyarapodó, apró, de veszélyes ellenségnek leszerelését készíti elő, az ország lelkes néptanítóinak halhatós támogatásával, az Országos Állatvédő Egyesület.

Hogy minő eredménnyel, azt néhány számadattal óhajtom megvilágítani.

Az Országos Állatvédő Egyesület 10 fillérért egy gyermeknapot terjeszt a népiskolákban, mely erkölcsös és állatvédő olvasmányokkal már a tanév elején igyekszik a gyermekek közt hangulatot kelteni.

Ennek a naptárnak 1908-909. évi folyamából közel 90.000 példány kelt el a népiskolákban, majdnem kétszerese a múlt évi eredménynek.

Az egyesület által kezdeményezett és Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter által rendszeresített szép iskolai ünnep, a „Madarak és fák napja” mindig jobban gyökeresedik meg országszerte. Az Országos Állatvédő Egyesület a mai napig 4000 néptanítót látott el oly pályaművekkel, melyek a madarak és fák napjának miként ünnepelésére nézve utbagazítást nyújtanak. Ha a néptanítók megtartják Apponyi szép intenczióinak megfelelőleg a „Madarak és fák napja”-t, annak hatása alatt évenként több százezer apró madárpusztító inog meg botor, ellenséges indulatában.

De az Országos Állatvédő Egyesület Apponyi Albert gróf valóban liberális és mély belátásu helyesléssel ugyancsak a népiskolák keretében

javasolja szóló, hogy a bizottság a Gazdák Biztosító Szövetkezete ajánlatát fogadja el. (Helyeslés.) A fizetendő díj körülbelül 1600 koronára fog rugni.

A takarmánybeszerzésre vonatkozólag mindenestre elsősorban oda fog irányulni törekvésünk, hogy a takarmány elsőrendű legyen. A Tattersall rendes szállítójának ajánlatával szemben, amely horribilis árat szab meg, a Mezőgazdák Szövetkezete előnyösebb ajánlatot tett, ennél fogva ez utóbbinak elfogadása kívánatos. Jelzi főtitkár, hogy a Mezőgazdák Szövetkezetével kikötött, hogy a szállítandó takarmány prima legyen. Nagy nehézséget okoz a takarmány mennyiségének beszerzése tekintetében az a körülmény, hogy az egyes kiállítók többszöri felszólításunk dacára szükségletüket nem jelentették be. Az, hogy az egyes kiállítók takarmányt magukkal hozzanak, természetesen meg van engedve.

Az elővezetésre vonatkozólag jelzi főtitkár, hogy az elővezetési tér rendelkezésre áll. Az elővezetésnél a díjat nyert állatok külsőleg is jelvényre lennének ellátandók. Ezelebből bádognaplakat fogunk készíteni különböző színvariációkban, amelyek a díj minőségét fel fogják tüntetni. Bemutatja egyúttal szóló a bizottságnak a készítenő feliratokat, amelyeket a kiállítók 2 korona ellenében szerezhetnek meg.

Tudomására hozza továbbá a főtitkár a bizottságnak, hogy a vasárnapi munkaszünetnek az időre való felfüggesztése érdekében felirt a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a munkálatok akadálytalanul folyhassanak. A kérvény kedvezően intéztetett el.

Az állatok adókezelése — mint a mult ülésen erre vonatkozólag előterjesztést tett szóló — olyan szövevényes és kellemetlen procedurákkal jár, hogy annak enyhítése érdekében szintén felirtunk a kereskedelemügyi miniszterhez.

Jelenti szóló, hogy a székesfőváros tanácsa jóváhagyta az épületterveket s egyúttal elejtette azon kívánságát, hogy a belépődíjakból befolyó összeg díjakul tüzessék ki.

A Juranics-utcai rakodó engedélyezését illetőleg tudomásul adja főtitkár, hogy azt ezideig meg nem kaptuk. Tudvalevőleg a keleti pályaudvar nem mutatkozik elegendőnek az állatok kirakására s ezért kívánatos, hogy a jelenlevő Pirkner miniszteri tanácsos urat kérjük fel a kérvény sürgős elintézésére. (Helyeslés.)

Bemutatja főtitkár a *Friedmann Józseffel* kötött előnyös szerződést az állatok kirakására vonatkozólag, melyet a bizottság jóváhagy.

egy oly intézményt létesített, mely a hasznos madarak féltetésére és ellenségeinek seregét a végképpen leendő leszerelés elé állítja.

Es ez az intézmény az *Országos Ifjúsági Madárvédő Liga*.

Ez egy tisztán a mi viszonyainkhoz megfelelő gyakorlati, egyszerű, de hatásában nagyarányú magyar eredetű intézmény.

A Ligának nincsenek alapszabályai, nincsen sehoh sem elnöke, sem titkára, sem bevétel, sem kiadása, sem ülései, sem jegyzőkönyvei, egyszóval semmi, ami egyleti szervezetre vall, tehát ami pedagógiai szempontból nem igen való az iskolába.

A Ligának csakis egyenlő köteleességekkel bíró tagjai vannak. A Ligának tagja minden iskolás gyermek, aki fogadalmat tesz, hogy az állatokat és madarakat szereti, hogy a háziállatokat kiméli, a madarakat s azok fészkeit, tojásait és fiókáit nem bántja stb.

Az öt bekezdésből álló és az állat- és madárvédelemnek ugyancsak teljes ködézt dióhéjban magában foglaló fogadalmat a kis orvvadászok ünnepélyes alakban a tanító előtt leteszik, egy külön nyomtatott lapon aláírják és ugyanilyen szöveggel ellátott tagsági jegyet kapnak, mely az egész országban egyformán a Liga megalkotójának, az Országos Állatvédő Egyesületnek nevében van kiállítva.

Ezeket az alakosságokat kedvező módon egé-

Bejelenti szóló, hogy a gépkiallítási területet 12,000 koronáért kiadtuk a gépgyárosoknak; továbbá, hogy a kereskedelemügyi miniszter utazási kedvezményt adott csoportos kirándulók részére abban az esetben, ha a gazdasági egyesületek kisgazdákkal csoportos kirándulást rendeznének. Jelenti egyúttal, hogy a román gazdasági egyleteknek irtunk a kiállítás látogatása érdekében és felkértük a földmivelségi minisztert arra, hogy különösen Románia figyelmét a kiállításra felhívja, ami — mint Pirknerrel értesültünk — meg is történt.

A katalógus nyomtatása tárgyában jelzi szóló, hogy a kiállítás rövid történelmét a katalógus számára meg fogja írni. Azt javasolja egyben, miszerint Pirkner miniszteri tanácsos kéressék fel arra, hogy Magyarország állattenyésztésének rövid képét a katalógus számára megírja. (Helyeslés.)

Elnök a bizottság köszönetét fejezi ki a főtitkárnak valóban körülményes és részletes előterjesztéseiről és buzgalmaért s ezután az ülést bezárja.

Mezőgazdasági főiskola a Gellérthegyen.

A közmunkatanácsnak még márcziusban tartott egyik üléséből folyólag azt olvastuk a napilapokban, hogy a földmivelségi miniszter az országos kertészeti tanintézetet a Gellérthegyről áthelyezni szándékozik a kőbányai Liget-terre. Az áthelyezés következtében a kertészeti iskola mai területe a főváros tulajdonába menne át, cserében a kőbányai területért.

Ezzel a tervvel kapcsolatban a kertészeti iskola szomszédos telekbirtokosai városfejlesztési szempontból azt a gondolatot vetették fel, hogy a kertészeti iskola mai területét ne engedje át a kincstár a főváros tulajdonába, hanem létesítse ott a régóta tervezett mezőgazdasági főiskolát. Ebben az irányban *Hertzka Adolf* ur előterjesztést is intézett a földmivelségi miniszterhez.

A gondolat mindenesetre igen jó és teljes figyelmet érdemel.

A kertészeti tanintézetnek mintegy 14 kat. holdat kitevő teleke ugyanis a villa-

mos vasuti vonalak kiépítése után minden oldalról megközelíthetővé válik és ugyszólván a város közepébe kerül. Közel fekszik hozzá az új müegyetem is és így ennek egyes tanszékei a főiskolai hallgatók számára is könnyen hozzáférhetőek volnának. A telek fekvése tehát kitünő, területe elég nagy; ehhez hasonló alkalmas helyet a későbbi időkben talán csak óriási áldozatok árán lehetne szerezni. És míg a kertészeti intézet tényleg hátráltatja a város fejlődését, addig az új főiskola magasabb kulturszükségleteivel előreláthatólag egy nagyforgalmú és gyorsan fejlődő új városrésznél válnék központjává.

Azt az illetékes faktoroknak tulnyomó része vitán kívülhívte tette már, hogy a mezőgazdasági főiskolának a fővárosban kell létesülnie. Hiszen a főiskolának társadalmi szempontból véve egyik igen fontos hivatása éppen az, hogy magához vonza azokat a fiatalembereket, kik a főváros fejlett kulturájának légkörében akarják egyetemi tanulmányaikat végezni. Mert maga az iskola, bármely magas fokú legyen, nem adhatja meg mindazt, amire az életben szükség van. A tudományos és művészeti intézmények, a társasági viszonyok mind hozzájárulnak ahhoz, hogy Budapesten olyan főiskolai élet fejlődhessen ki, amilyenről a vidéken nem is álmodhatunk; a központ kedvező közlekedési viszonyai pedig könnyen lehetővé teszik mindazon gazdaságok meglátogatását, miket széles körre kiterjedőleg tervbe kell venni nemcsak a Budapesten, de akármelyik mezővárosban létesítendő főiskolának is.

Ámde ha Budapesten akarjuk felállítani a főiskolát, akkor szükséges telekterület megszerzésével kell kezdeni a dolgot, erre pedig belátható időig se kínálkozhatik kedvezőbb alkalom, mint most, mikor a kertészeti tanintézet kitelepítése amugy is napirendre került. Önként jelentkezik az a legczélszerűbb megoldás, hogy a kertészeti iskola mai területét kell fenntartani a főiskola céljaira. Ez a terv nagyobb akadályba nem ütközhetik.

Ha a kőbányai területet hosszú bérletre nem sikerül megszerezni a fővárostól, hát akkor ne vigyük Kőbányára a kertészeti iskolát. Sehoh sincs megírva, hogy a kertészeti iskola a főváros közepén, vagy éppen a kőbányai Liget-terren legyen. Ennek a független tanintézetet folytató intézménynek csak annyiban kell a fővároshoz közel lennie, hogy kertészeti terményeivel könnyen piacra juthasson. Ezt a célt pedig akkor is elérjük, ha jó közlekedési vonal mellett, a főváros környékén olyan helyre teszük át, ahol a föld négyeszőgölét nem kell 50—100 koronával fizetni. Mert óriási luxus az, hogy egy tanalmafa gyökere 500 korona ára földet foglaljon el.

Mindent fontolóra véve, részünkről legmelegebb készséggel támogatjuk a gellérthegyiek törekvését, kik maguknak szeretnék lefoglalni azt a dicsőséget, hogy ott, az öreg hegy alján emelkedjék fel a mi évtizedes programmunk és régi reményiségünk tárgya: a mezőgazdasági egyetem.

szíti ki az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga esinios kiállítású jelvénye, mely szintén az egész országra nézve ugyanegy.

Ez a jelvény azonban miután 10 fillérenyi kiadás igényel, nem kötelező, míg a többi, a Liga szervezésével járó kiadásokat az Országos Állatvédő Egyesület fedezi, a nyomtatványokat díj- és portómentesen szállítja a népiskoláknak.

Eddig (1909. április hó) 140,000 iskolás gyermek tette le a fogadalmat és lett a Liga tagjává.

Mindenünnen csak azt halljuk, hogy ahol a Liga megalakult, ott a kis madárpusztítókból a madarak barátjai, a madarakat üldöző kis- és nagyembereket fúrge szemmel ellenőrző őrserag keletkezik.

Apponyi gróf ennek a Ligának terjesztését az összes tanfelügyelőségek köteleességévé tette.

Ha e nagyértékű rendelet alapján előreláthatólag rövid idő múlva minden iskolás gyermek a madárvédő liga tagja lesz, ha derék tanítóinknak sikerülni fog ez intézmény jelentőségét a gyermekekkel jóakarólag megértetni, ha minden évben a fogadalmat a gyermekek ünnepélyesen megújítják és az iskolába ujonnan belépők során évről-évre új osztályok válnak a liga csapataivá, akkor bátran mondhatjuk, hogy az Országos Állatvédő Egyesület nemcsak leszerelte a hasznos madarak legveszedelmesebb ellenségeinek seregeit, de szövetségeseiket teremtett belőlük.

Máday Izidor.

Vajha az örökös politikai zavarok helyét engednének a békés munkálkodás napjainak, hogy földművelésügyi miniszterünk a mezőgazdasági főiskola tervét is komolyan kézbe vehetné és végre-valahára valóra válthatná.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Palkert Alajos.

Az osztrák agrárközpont a román szerződés ellen.

Az osztrák *Agrarische Zentralstelle* Auersperg Károly herceg birodalmi tanácsi képviselő elnöke alatt látogatott ülésen foglalkozott a minap a román királlyal kötött kereskedelmi szerződéssel. Simitsch Hohenblum Alfréd lovag főeladó a szerződés részleteinek beható ismeretése után heves és nagy tetszéssel találkozó filippikában támadta a külügyminiszter Balkán-politikáját és élesen elítélte a monarchiánk valóságos érdekeivel homlokegyenest ellenkező irányzat legújabb kereskedelempolitikai gyümölcsét. Többek között hozzászólása után egyhangulag elfogadta az agrárközpont Hohenblum lovag határozati javaslatát, amely a legerélyesebben tiltakozik a román kereskedelmi szerződésnek parlamenti becikkelyezése ellen. Az osztrák agrárközpont felfogása szerint ugyanis a román szerződés még sokkal kedvezőlenebb az osztrák mezőgazdaságra, mint a március 31-én szerencsésen megszünt szerződési provizórium, amennyiben kézzelfogható gazdasági ellenérték nélkül emennél jóval nagyobb huszbehozatali kontingenst engedélyez román szomszédunknak.

Eppen ezért a Zentralstelle sürgősen felszólítja valamennyi osztrák agrárius programmal megválasztott képviselőt, hassanak oda, hogy a kormány a Szerb- és Bolgárországgal a közeljövőben létesítendő szerződéses megállapodásokkal egyidejűleg terjessze csak a román szerződést a birodalmi tanács elé s nyújtson így módot valamennyi Balkán-szerződés együttes parlamenti tárgyalására. A törvényhozás ugyanis csak így módon láthat világosan s csak valamennyi szerződés ismerete alapján mérlegelheti lelkiismeretesen azokat a szertelen áldozatokat, amelyeket állítólagos diplomáciai érdekek kedvéért a külügyminisztérium külkereskedelmi politikája az osztrák és magyar mezőgazdaságra róni kívánna. A Zentralstelle határozata végül ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy valamennyi Balkán-szerződés együttes előterjesztése esetén sem akadhat osztrák parlament, amely e káros megállapodásokat magáévé tenné.

Mi, sajnos, a közelmúltak tapasztalatai alapján nem osztozhatunk Hohenblum lovag optimizmusában, mert hiszen éppen az osztrák parlamenti szabad agrár egyesülés kebelében felmerült egyenlenség és az osztrák kormány részéről való nyomatók támogatás hiányának tudható be, hogy a román királyság mezőgazdaságunk rovására az eredetileg szándékoltaknál

nagyobb engedményeket tudott tőlünk kicsikarni. Az sem titok, hogy amennyit hosszas küzdelem árán kivivnunk és mezőgazdasági érdekeink védelmére biztosítani sikerült, kizárólag Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszterünk szilárd és elszánt fellépésének, szívós ellenállásának köszönhető, aki viszont a magyar gazdaságnak imponálóan egyértelmű állásfoglalására támaszkodhatott. Hol volt e harc hevében az osztrák agrárközpont és hol volt különösen az osztrák mezőgazdasági érdekek védelmére hivatott földművelésügyi miniszter, aki — magyar kartársá példájára — akár tárczájának feláldozása árán is, tekintélye egész súlyával szembeállított volna a bécsi Ballhausplatzról támogatott román túlkövetelésekkel?

Amit osztrák fegyvertársaink a kellő időben elmulasztottak, azt most már a legkategorikusabb utólagos tiltakozással is bajos lesz visszacsinálni. Ami pedig a szerb és bolgár szerződéseket illeti, ezeket a mi jól ismert álláspontunk szerint csakis úgy szabad megkötni, ha huszbehozatal tekintetében a Balkán-államokkal szemben megállapított összkontingensen túlmenő semmiféle engedményt nem kapnak. Ebben tehát teljesen egy nézetben vagyunk az osztrák Zentralstellével. Különben pedig magunk örülnénk rajta legjobban, ha osztrák fegyvertársainknak a jelenlegieknél jobb szerződéses megállapodásokat sikerülne Románországgal szemben kivívniok, mert sohasem titkoltuk, hogy a megkötött szerződésben reánk rótt áldozatokat csak nehéz szívvel vállaljuk. Jobb szerződésért a mostani bármikor kész örömmel felcseréljük s ha ilyen jönne a Zentralstelle, biztosíthatjuk legodaadóbb bajtársi támogatásunkról.

△ Az ausztriai német agrárpárt a gabonavámok felfüggesztése ellen. Ismertettük és kellőleg visszautasítottuk már azt az osztrák birodalmi tanács előtt fekvő tervet, hogy gabonavédvámjainkat függeszszük fel három bónapra, augusztus hó 21-ig, amit az indítványt tevő lengyel klub a Galiciát fenyegető éhínséggel, meg az ottani malmok munkahiányával okol meg és a gabonáraak csökkentése céljából tart szükségesnek. A lengyelek, elég rövidlátó módon, úgy okoskodtak, hogy e vámfelfüggesztésnek semmi egyéb hatása nem volna, mint hogy a felfüggesztés tartamára, vagyis addig, míg a fogyasztás rendelkezésére nem áll az új termés, a kényszerhelyzet és áruhiány felcsigázta árakat mérsékelné és olcsóbb gabonakészletekhez juttatná Ausztriát. Kifejtettük, hogy a tervbevetett intézkedés csak a spekuláció malmára hajtana a vizet s míg a jelenlegi áruhiány egyáltalában nem, vagy csak alig enyhítené, a jövő idényre eleve megrontaná a kereslet és kínálat viszonyának megfelelő helyes áralakulást. Nem is szólva arról, hogy az egész indítvány — szerintünk — voltaképpen a magyar termelés ellen irányul, mely évenként 14—16 millió q búzát visz ki, részben liszt alakjában, Ausztriába s amely éppen ennélfogva a kedvezőbb buzaáraknál nagyon is érdekelve van. Az osztrák parlament német agrárius tagjai a napokban foglalkoztak a lengyel klub javaslatá-

val és egyhangulag ellene foglaltak állást, egyrészt az osztrák mezőgazdaság érdekei szempontjából, másrészt pedig azért is, mert a vámok ideiglenes felfüggesztésétől — a világpiacon árára való tekintettel — egyáltalában nem várható a fogyasztásra semmi kedvező eredmény, hanem annak csak a termelés adná meg az árát a jövő kampány gabonáralakulásában. Reméljük, hogy az osztrák parlament nem is fogja a dolgot tovább erőltetni, hiszen Magyarországon ugyanis lehetetlen volna ezt keresztülhajtani.

— Buzatermesztés állami támogatással Braziliában. A gabonatermesztés Braziliában, bár az utóbbi időben nagyobb fejlődésnek indult, nem képes fedezni a belföldi buzaigényeket, úgy hogy a buzaból a bevétel állandóan igen nagy. Rio-de-janeirói főkonzulátusunk 1908. évi jelentése szerint a buzabevétel nagysága évente mintegy három millió q, amelyet a délamerikai buzaipari államok szállítanak és elsősorban Argentina, amely Brazília buzaipari szükségletének 80% át fedezi. A brazil kormány, hogy a behozott buza után a külföldnek fizetett nagyobb tőke kivándorlását megakadályozza, vagy legalább csökkentse, rendeletet bocsátott ki 1908 december 31-iki kelettel, amelyben elrendeli, hogy mindazon szövetkezetek, vagy egyes termelők, amelyek a buzaipari kiterjesztésén fáradoznak, öt egymásután következő esztendőben állami segítséget részesüljenek. A rendelet szerint nemcsak azon termelők részesülnek állami segítségekben, akik öntözéssel, alagsorúval, belterjessebb gazdálkodással működnek közre a gabonatermesztés fejlesztésén, hanem azok is, akik akár saját erejükkel, akár vizierőre berendezett, vagy gőzüzemű malmokat állítanak fel. A készpénzbeli állami támogatás mellett bizonyos körülményben is részesülnek. Ezenkívül gondoskodik az állam arról is, hogy a buza, illetőleg a liszt feldolgozására létesült iparágak (tésztagyár stb.) is megfelelően támogatassanak.

△ Az új amerikai vámtarifatervezet. Megemlékeztünk már róla, hogy Taft, az Unió új elnöke, beköszöntő-beszédében jelezte a ma érvényben levő vámtarifa revízióját. Azóta nyilvánosságra került a kormány részletes javaslata, amelyet a képviselőház számos módosítással el is fogadott s amely most *Payne-bill* elnevezéssel a szenátus előtt fekszik a vámtarifa bizottság újabb módosításaival együtt. Tudvalevő dolog, hogy mióta a Dingley-tarifa 1897-ben életbe lépett, állandóan napirenden volt a tarifarevizio követelése. E régi kívánság megvalósítását végre is az tette szükségessé, hogy a kormánynak módot kellett keresnie a mintegy 100 millió dollárnyi költségvetési hiány fedezésére s erre a vámbevételek fokozását tartotta a legalkalmasabbnak, ami pedig csak a vámtarifa részletes revíziója útján érhető el. Az új vámtarifa-javaslat leglényegesebb újítása a maximális és minimális vámtételek rend-

szereket elfogadás vezményes vámtételek bizonyos előnyadó államokkal szemben, hogy az új vámtarifa kormány a legtöbb zódást felmondja. viteli árak értéke aminek alapja az ez meg nem halad amerikai nagyváros szempontjából is Payne-bill, amely államkincstár gyarapítja s így több pénzügyi Az Unió kormány egész deficitnek való eltüntetését is került forgatás és osztaléka behozatala felemeléséről beszél visszhang nélkül.

△ Vajtermelő s és Skóthonban. A az irországi gazdasági Plunkett kezdeményezésével husztermelő és tejszövetkezetek és értékesítés szakavat szolgálatot tett a gazdáknak. E szép Scottish Agriculture erősen azon, hogy tejszövetkezetek és gyárakat létesítsen. A szövetkezet kezdte ugyanannyi most vezetteknek alapítóként zött váltakozik, amelyekben fizettek be szövetkezeti tag közt zárólag a szövetkezet A Glasgow közelében vajgyár felépítése és nába került, tulajdon gazdagabb tejszövetkezet 5400—5500 liter tejszövetkezetet a tejszövetkezetek mintegy fél tucatjammal minden gyárak eddig működő jogosit s bizonyára nagyobb mérvű elterjesztése

△ A műtrágyák tése Olaszországban. A mezőgazdasági miniszter olasz kormány 1908-1909-ik évi költségvetésében a műtrágyák összeg felhasználására ország 38 területén kötelező határában kötelező birtokot szereztek a földet tulajdonos tartásával és az ingótt műtrágya mennyiségét szerinte való felhatalmazást, aminek ellen bizonyos anyagi támogatás mintagazdasági egyesület, szövetkezetek állandó ellenőrzése

Szabadalmazott polyva- és törek-elfuvó készülék minden irányba forgatható karokkal.

Nagy munkás-megtakarítás!
Kényelmes portalan cséplés! Pormentes tiszta polyva!

Legtökéletesebb rendszerű

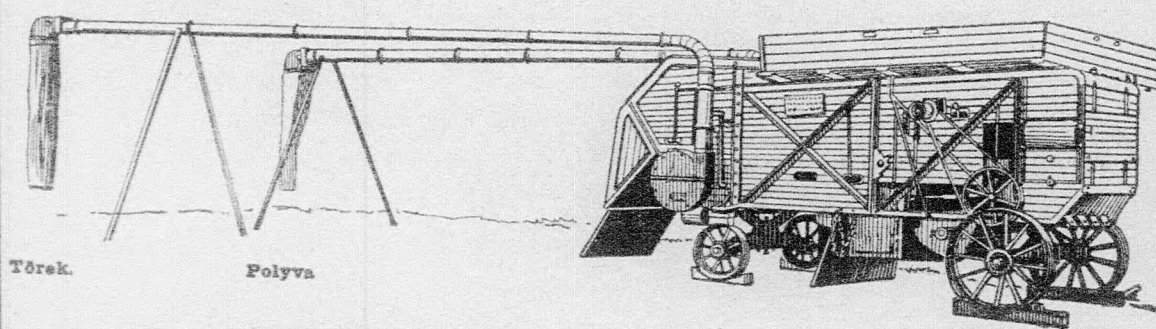
gőzcséplőkészletek

Szabadalmazott WELGER-féle

SZALMAPRÉSELEVÁTOROK, UTIMOZDONYOK.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

Részvénytársulat Budapest, VI., Waczi-ut 19.

Jutányos árak. Kedvező feltételek. Teljes jótállás.

szereinek elfogadása, ami lehetővé teszi kedvezményes vámtételek alkalmazását az Uniónak bizonyos előnyöket, vagy vámenedményeket adó államokkal szemben. Éppen azért valószínű, hogy az új vámtarifa életbelépte után az Unió kormánya a legtöbb fennálló kereskedelmi szerződést felmondja. Második fontos újítás a beviteli áruk értékmegállapításának új rendszere, aminek alapja az általános piaci ár, vagy ha ez meg nem határozható, úgy az illető cikk amerikai nagybani ára. Végül a szabadalmi jog szempontjából is fontos újításokat tartalmaz a Payne-bill, amely védővamos célján kívül az államkincstár gyarapítására is kíván szolgálni s így több pénzügyi vámtételt foglal magában. Az Unió kormánya különben nem reméli az egész deficitnek a vámbevételek segítségével való eltüntetését, minél fogva számos új adóterv is került forgalomba, így például jövedelmi és osztalékadó behozataláról, továbbá a söradó felemeléséről beszélnek legtöbbet, de egyelőre visszhang nélkül.

△ **Vajtermelő szövetkezetek Irországban és Skóthonban.** A dán tejszövetkezetek nyomán az irországi gazdasági egyesület Sir Horace Plunkett kezdeményezésére és lelkes közreműködésével husz év leforgása alatt 238 vajtermelő és tejszövetkezetet létesített s a tejszövetkezetek szervezésével igen nagy szolgálatot tett a hazájabeli marhatenyésztő gazdáknak. E szép példán felbuzdulva most a Scottish Agricultural Organisation buzgólkodik erősen azon, hogy Skótszágban minél több tejszövetkezetet és elsősorban szövetkezeti vajgyárakat létesítsen. A mai napig öt vajtermelőszövetkezet kezdte meg működését és körülbelül ugyanannyi most van alakulófélben. E szövetkezeteknek alapítókéje 25—50 ezer korona között váltakozik, amit a szövetkezet tagjai készpénzben fizettek be, ezenkívül pedig minden szövetkezeti tag köteles magát arra, hogy kizárólag a szövetkezet részére szállítja be tejét. A Glasgow közelében fekvő dunlopi szövetkezeti vajgyár felépítése és berendezése 50 ezer koronába került, tulajdonosa a legerősebb és leggazdagabb tejszövetkezet. Ez a gyár naponként 5400—5500 liter tejet dolgoz fel vajjá s összes üzemköltségei a befektetett tőke kamatjával együtt mintegy fél fillérré rúgnak a felgőzölt tejmennyiség minden literje után. A szövetkezeti gyárak eddigi működése a legszebb reményekre jogosít s bizonyára előmozdítja a tejgazdaságok nagyobb mérvű elterjedését a skót hegyek között.

△ **A műtrágyák alkalmazásának terjesztése Olaszországban.** Baccelli Guido földmívelésügyi miniszter kezdeményezésére az olasz kormány 1902 óta évenként 150 ezer lírát fordít a műtrágyázás népszerűsítésére. Ez összeg felhasználása oly módon történik, hogy ország 38 tartományának mintegy 1500 községe határában körülbelül harmadfelezer kisbirtokot szemeltek ki kísérleti települ és ezeken a földeken tulajdonosuk az előirt vetésforgó betartásával és az ingyen rendelkezésére bocsátott műtrágyamennyiség — kellő utbaigazítás szerint való — felhasználásával köteles gazdálkodni, aminek ellenében az állam részéről bizonyos anyagi támogatásban részesül. E népszerű mintagazdaságok, amelyek 83 gazdasági egyesület, szövetkezet, iskola, vándortanító állandó ellenőrzése és felügyelete alatt állanak,

szemléltetően tanulságos példát adnak a szomszédos gazdáknak az okszerű földmívelésre és a kézzelfogható, szemük láttára kialakuló eredményekkel jobban ösztönzik a maradi szomszédokat a műtrágyafélék felkarolására, mint akár mennyi hirdetés, röpirat vagy tudalékos előadás. Az olasz földmívelésügyi miniszterium összegyűjti e népszerű mintagazdaságok természetesen eredményeit a mívelésre, trágyázásra vonatkozó adatokkal együtt a felügyelettel megbízott egyének vagy testületek jelentései alapján s most tette közzé az első öt év eredményeit és tanulmányait egy vaskos kötetben. Ez a beszámoló is beszédes bizonyítéka annak, hogy a népies mintagazdaságoknak az a rendszere, amelyet Franciaországban már huszonöt évvel ezelőtt nagy sikerrel alkalmaztak a belterjesebb gazdálkodásnak és a műtrágyák használatának népszerűsítésére, teljes mértékben bevált Olaszországban is, a déli tartományok kezdetleges gazdálkodási viszonyainak fejlesztése tekintetében pedig még nagy kulturális hivatás vár rá.

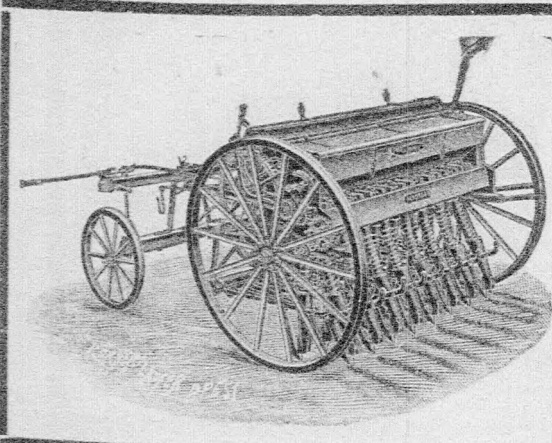
△ **A vaj tisztaságának ellenőrzése Németalföldön.** A németalföldi élelmiszertervény igen gyakorlati eszközt ad a hatóságok kezébe a vajhamisítás ellen való küzdelemre, tudniillik kimondja, hogy magukat a hatósági ellenőrző állomások felügyeletének alávető tejszövetkezetek, tejgazdaságok és vajkereskedők által forgalombahozott s az ellenőrző állomásokon mintavétel után gondosan megvizsgált vaj állami bélyeggel lezárt csomagokban hozható forgalomba. Ez a hivatalos bélyeg az illető csomagban levő vajnak tiszta és hamisítatlan voltát igazolja a hatósági vizsgáló állomás jótállásával és tekintélyével, nagyon természetes tehát, hogy a fogyasztóközönség minden üzletben az ilyen vajat keresi. Így a verseny 1904. óta mind több termelőt és kereskedőt szorít rá arra, hogy üzemüket és termékeiket a Németalföld területének különféle részein működő nyolc vizsgáló állomás ellenőrzésének alávéssék, úgy hogy jelenleg 880 termelő és kereskedő nevét tartalmazza már az ellenőrző állomások által évről-évre nyilvánosságra hozott jegyzék, amely a jó, tiszta vajat termelőeknek és elárúsítóknak valóságos aranykönyve és évenként 41 millió kilogrammnál több hamisítatlan vaj kerül szakszerű ellenőrzés mellett forgalomba. A törvény megszegése vagy kijátszása igen súlyos büntetést von maga után s ugylátszik, hogy e szigorú rendelkezésekkel és a hivatalos szavatosság módszerével Németalföld teljes sikert aratott.

△ **A Németbirodalom állattenyésztő egyesületeinek 1908. évi tevékenysége.** Németország állattenyésztése a múlt esztendőben ismét jelentékeny fejlődést vett, amit legjobban bizonyít az a körülmény, hogy az előző, 1907. évi fennállott 1804 tenyésztőszövetkezettel szemben tavaly 1991, tehát 187-tel több működött s az e tenyésztő egyesületeknél törzskönyvezett lovak száma közel 52 ezer, a szarvasmarháké 313 ezer, a juhoké 2626, a kecskéké 24,600 és a sertéseké 14,011. Az emelkedés az előző évvel szemben a lovaknál 3718, szarvasmarhánál 36,308, juhoknál 551, kecskéknél 4770, és a sertéseknél 194 darab. A tenyésztőszövetkezetek legnagyobb része (1362) marhatenyésztéssel foglalkozott. A tenyésztőszövetkezetek közül legtöbb, vagyis 794 Poroszországban állott fenn, Bajorország-

ban 650, a hesseni nagyhercegségben 144 működött. A többi megoszlik Németország egyéb államai között. Hogy működésük milyen áldásos a német állattenyésztésre, főképpen pedig a kisgazdák állatállományának nemesítésére, annak a németbirodalmi gazdasági egyesület vándorkiállításai szolgáltatják a legjobb bizonyosságát.

△ **Az osztrák mezőgazdasági tanács új szabályzata.** Az osztrák hivatalos lap folyó évi 39-ik számában megjelent legfelsőbb elhatározás a birodalmi ipartanács és mezőgazdasági tanács szervezeti szabályzatának megváltoztatásával új statutumokat állapított meg a két tanács részére. A mezőgazdasági tanács feladata az új szabályzat szerint minden olyan ügyben, mely mező- vagy erdőgazdasági érdekekkel függ össze, a földmívelésügyi miniszter felszólítására vagy saját kezdeményezéséből véleményt nyilvánítani és indítványokat tenni. A mezőgazdasági tanács 84 tagból áll, akiknek megbízatása öt évre szól. Tizenhét tagot az egyes tartományok tartománygyűlései küldenek ki, 42 tag képviseli a tartományi gazdatisztszókat (Landeskulturrat), a gazdasági egyesületeket és a földmívelésügyi miniszter által kijelölt egyéb országos jellegű gazdatestületeket, végül 25 tagot a földmívelésügyi miniszter nevez ki. A birodalmi gazdatisztszó két főosztályban, u. m. mezőgazdasági és erdőgazdasági szakosztályban működik, ezeken kívül a szükséghez képest más osztályok is alakíthatók. A tanács határozatait rendszerint teljes ülésben hozza, melyen a földmívelésügyi miniszter, vagy kijelölt helyettese elnököl. Az ülések nem nyilvános jellegűek. A kormány minden ülésen egy vagy több megbízottjával képviselteti magát. A földmívelésügyi miniszter köteles a tanácsot évenként legalább egyszer összehívni, továbbá mindannyiszor, valahányszor azt a tanács tagjainak általános többsége kívánja. A tanács tagjai díjazásban nem részesülnek, azonban a nem Bécsben lakó tagok az ülésnapokra 16 korona napidíjra tarthatnak igényt s az oda- és visszautazásra szabad vasúti jegyet élveznek. A mezőgazdasági tanács ügyviteli szabályait a földmívelésügyi miniszter állapítja meg s e miniszterium egyik osztálya van hivatva a tanács irodai teendőit elvégezni s a tárgyalási anyagot minden ülésre előkészíteni. Oly ügyekben, melyek a mezőgazdasági és az ipartanács ügykörét közösen érintik, a két tanács közös bizottságban tanácskozhat, amelyben a két tanács tagjai külön-külön szavaznak.

△ **Innen-onnan.** A párisi központi vásárcsarnok élelmiszerforgalmának arányairól némi fogalmat ad a vásárcsarnokok igazgatóságának 1908. évi jelentése, amelyből közöljük a következő néhány adatot, összehasonlítás kedvéért mindegyik mellé odaiktatva zárójelben az 1907. évi forgalmat feltüntető számokat. A párisi központi vásárcsarnokban 1908. folyamán eladatott 51.3 (52.5) ezer q hus, 23.2 (22.4) ezer q vad és baromfi, 45.2 (24.5) ezer q gyümölcs és főzelékféle, 13.7 (13.4) ezer q vaj, 14.4 (13.2) ezer q sajt, 323 (309) millió db tojás és 388 (397) ezer koci zöldségféle. Mindez persze távolról sem jelenti a francia főváros egész fogyasztását, mert hiszen temérdek élelmiszer egyáltalában nem a vásárcsarnok útján, hanem közvetlenül a termelőtől vagy kereskedőtől révén kerül a fogyasztókhoz, mindamellett már ezek

Szab. „Rekord II.” sorvetőgép

Lozonczi gyártmány.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Hívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32. szám.

az adatok is a szajnaparti világváros fogyasztásának jelentős emelkedését bizonyítják. — Az április hó derekán Saint-Étienneben megtartott francia országos szociálista kongresszus újabb, eredménytelen kísérletet tett agrárszociálista program kidolgozására. Már az 1892. évi marseillei kongresszuson előállott Lafargue ugynevezett „minimális aprárprogram”-jával, amelynek leplezett kollektivistái tanai azonban sem a kisgazdák, sem a mezőgazdasági munkások tetszésével nem találkoztak. Az idén két pártra oszlott a kongresszus és míg az egyik párt a földnek feltétlen köztulajdonná tételét hirdette, addig Guesde és Jaurès beérnek a nagybirtokok elkobzásával, még a kisbirtokokat egyelőre meghagynak tulajdonosaik kezén, „munkástulajdon”-nak mondván a kisbirtokokat a „kapitalista tulajdon” képviselő nagybirtokkal szemben. Végre a kongresszus hosszas, meddő vita után bizottságot küldött ki az agrárszociálista programnak a jövő kongresszusig leendő előkészítésére, ami persze a francziáknak éppen oly kevésbé sikerülhet, mint a németeknek, mert a szociálista dogmák a mezőgazdasági viszonyokra sehol sem alkalmazhatók. — A katonák mezőgazdasági oktatását újabb sikereit vezették be a német birodalom Anhalt, Sachsen-Altenburg, Schwarzburg-Sonderhausen, Sachsen-Weimar és Meiningen tartományaiban, ahol mindenütt számosan jelentkeztek az előadásokon való részvételre s az egyes helyeken már megtartott vizsgálatok a hallgatóság élénk érdeklődéséről s az akció sikeréről tanuskodnak. — A londoni meteorológiai intézet, az Atlanti-óceánon időjárásjelzéseket drótnélküli táviratozás útján közvetítő Marconi-társaság és a hamburgi tengeri időjárásjelző állomás (Seewarte) között a múlt hó folyamán egyezmény jött létre időjárásjelzéseiknek naponként kétszer távirati uton való kicserélése iránt. A hamburgi állomás a hozzáérkező jelzéseket a napi prognózissal kibővítve fogja az európai kontinens fontosabb időjárásjelző állomásaira továbbítani s remélhető, hogy a nyílt tengerről beszolgáltatandó jelzések a hamburgi jóslatok megbízhatóságát jelentősen fokozni fogják. — A szövetségi eszmének örvendés terjedését és megszilárdulását bizonyítja az a körülmény, hogy a német birodalom területén gyors egymásutánban több dohány-, állat-, tej- és tojásértékesítő szövetkezeteket alakítottak az egyes vidékek érdekelt gazdái s valamennyi szövetkezet kifogástalanul működik a gazdák javára. Pfalz hercegségben pedig 39 kecsketenyésztő egyesület alakult legutóbb egy kecsketenyésztő szövetkezetté, amelynek működése a német kecsketenyésztés fejlesztése terén ugyancsak kielégít minden hozzáfűzött várokozást.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabrielus Endre.

Az Esztergomvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 5-én Geiger Ferencz elnöke alatt választmányi ülést tartott a bizottsági tagok élénk részvétele mellett. A választmány közönnel vette tudomásul a földmivélsügyi miniszter leiratát, melyben az évi költségek fedezé-

sére 600 koronát kiutal; tudomásul vette továbbá, hogy a f. évben rendezendő állatdíjazásokra 1200 korona államsegélyt nyert az egyesület. A választmány elhatározta, hogy június 12-én Kéménden, 17-én Ebeden és 21-én Csolnokon tenyészszarvasmarhadíjazást rendez. Az 1908. évi működéséről szóló tikári jelentés tudomásul vétetett, valamint elfogadtatt az 1909. évi költségelirányzat. A közgyűlés napja meghatározottat. A választmány beható tárgyalás alá vette 8 község kérelmét az *ebadó-alapból nyerveendő segélyezés* végett. Véleményezte Ny.-Ujfalu község hetivásártartásra vonatkozó kérelmét. Az új földadókataszter kiigazítására alakítandó bizottságba oly tagok felvételét ajánlja, kik szakemberek s akiket a gazdasági egyesület jelölne ki. A választmány, tekintettel arra a szomorú állapotra, melyben *Esztergom megye az őszi gabonák elpusztulása folytán jutott*, feliratban kéri a földmivélsügyi minisztert, hogy a szükséges *őszi gabonavétel* és *őszi szalmának jutányos áron beszerzéséről* már eleve gondoskodjék, mert az állami segély nélkül lehetetlen lesz a szükségletet fedezni.

A Fejérvármegyei Gazdatiszti Kőr április hó 30-án Székesfehérváron igazgató-választmányi, ezt követőleg pedig közgyűlést tartott Lintner Sándor elnöke alatt. A választmány elhatározta, hogy május 27-én Weisz Berthold jakabszállási uradalmanak megtekintésére tanulmányi kirándulást rendez. A közgyűlés a számvizsgáló-bizottság jelentését, valamint Armos Jenő tükárnak a kör multévi működéséről szóló jelentését tudomásul véve, elfogadta a folyó évi költségelirányzatot. Elhatározta a közgyűlés *Fantus Fülöp dr. indítványára*, hogy a gazdatiszti kötelező nyugdíjbiztosításnak törvényhozási uton való rendezése tárgyában mozgalmat indít és egy tervezetet készít, amelyet pártolás végett a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének is megküld, felkérve, hogy amennyiben az egyesületnek a gazdatiszti nyugdíjbiztosítás tárgyában elfoglalt álláspontja a tervvel összeegyeztethető, támogassa azt. Ezután a közgyűlés elnökké választotta Lintner Sándort, alelnökké *Baly Kálmánt*, Köhler Albertet, tükárrá és pénztárossá *Armos Jenőt*, a Fehérvármegyei G. E. tükárát; igazgató-választmányi tagokká *Adamecz Elek*, *Burchard-Belaváry Rezső dr.*, *Édes István*, *Fantus Fülöp dr.*, *Galter Frigyes*, *Gimesi Károly*, *Helper Pál*, *Koller Pál*, *Kuliffay Árpád*, *Simon Róbert*, *Schilek Emil*, *Szöll Lajos*, *Székalla Ferencz*, *Udvardy János*, *Wolf Károly* tagokat, számvizsgáló-bizottsági tagokká pedig *Frank Gézát*, *Kukorelly Istvánt* és *Tóth Dezsőt*.

A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület május hó 2-án tartotta meg igazgató-választmányi ülést Gyöngyösön *Borhy György* elnöke és számos tag részvételével. Elhatározta a választmány, hogy *Károlyi Mihály* gróf alapító tagot és megyei nagybirtokost az OMGE. elnökévé történt megválasztása alkalmával átiratilag üdvözlö, a vármegye közgazdasági viszonyainak javítása czéljából illetékes helyen egy *mintarétöntözési telepnek*, egy *bolgár konyhakertészetnek*, egy mesterséges *kenderáztatótelepnek* államköltségen való felállítását kéri, valamint a vízmások megkötése és a kopár terü-

letek fásításának állami támogatással való végrehajtása tárgyában a vármegye alispánjához átiratot intéz azon kérés kapcsán, hogy a községek a legelők elvonásáért kellőképp kártalaníttassanak. A vármegye állattenyésztési szabályrendelete módosítására egy szakbizottság küldetett ki, a *hadsegélyt* és szerződés tárgyában pedig, miután a hadügyi kormány a termény- és élelmiszerek árait a vidéki piacok árszabályaihoz képest állapítja meg, átirat intézése rendeltetett el az OMGE-hez, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez, hogy tegyen felterjesztést a m. kir. belügyminisztériumhoz, hogy utasítsa az ország összes rendőrhatalmait a vidéki piacok árszabásairól szóló hivatalos közlések szigorú ellenőrzésére. Egyéb folyó ügy elintézésével az ülés véget ért.

A Hontvármegyei Gazdasági Egyesület ápr. 13-án *Bolgár János* alelnök elnöke alatt választmányi ülést tartott. *Bolgár István* tükár betérjesztett havi jelentését, a választmány tudomásul véve, tárgyalta a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesületnek a *telepítéséről* szóló törvényjavaslat tárgyában intézett átiratát. A Szabolcsvármegyei G. E. átirata szerint ugyanis a törvényjavaslatban az ingatlan feldarabolás oly mértékű korlátozása van terbevéve, amely a tulajdon szabadságába ütközik és a nemzeti vagyon forgalmi értékét is csökkenti. Kéri ennélfogva az országgyűlés képviselőházát, hogy a javaslatnak a parcellázásra vonatkozó részét egészben revízió alá vesse és ez átiratban kéri az egyesületet, hogy hasonló értelemben szintén felterjesztést intezzen. *Bolgár István* tükár javaslatára a választmány elhatározta, hogy a Szabolcsvármegyei G. E. átirata értelmében felterjesztést fog intézni a törvényhozáshoz. Elhatározta a választmány, hogy a földmivélsügyi miniszter által a folyó évre engedélyezett 2000 korona segélylyel tenyészállatdíjazásokat rendez. A választmány a Szabolcsvármegyei G. E. azon átirata felett, amelyben arra kéri az egyesületet, hogy a *gazdasági érdekképviselet* megoldásának azon módjához járuljon hozzá, hogy a megyei gazdasági egyesületek szerveztesenek át kamarákká, napirendre tért mivel az egyesület már határozottan a gazdasági egyesületektől függetlenül szervezendő gazdasági kamarák álláspontjára helyezkedett.

A Nyugatmagyarországi Földmivélségi Gazd. Egyesülete központi igazgatósága folyó hó 7-én tartotta gyűlését Szombathelyen *Laehne Hugó* országgyűlési képviselő igazgató-elnök elnökletével.

Laehne Hugó igazgató-elnök elnöki jelentésében tudatta a központi igazgatósággal, hogy a legutóbbi igazgatósági gyűlés óta 522 új tag lépett az egyesület kötelékébe. Az összes tagok száma 4877. 12 gazdakör alakult meg újabbban, úgy hogy a gazdakörök száma a mai napon 55. Az egyesület a tél folyamán Sopron megye 5 községében, Vas megyében 1 községben rendezett *kosárfonótanfolyamokat*, melyeken összesen 200 kisgazda vett részt, kik 3082 kosarat fontak. Az egyesület a tél folyamán 104 községben, u. m.: Sopron megye 52, Vas megye 45, Moson megye 7 községében tartott 127 *gazdasági szakelőadást*, melyeken körülbelül 6000 kisgazda vett részt. 10 községben 3—3 napos

szőlészeti tanfolyamot, mivel kisgazda szövetkezetek által gazdakör részben a használat a díjat tartoznak szimmenthali tagjai között a tételek mellett. drb yorkshire a gazdaköri tag, delmezőbb tény.

Az egyesület vándorgyűlését kör képviseletét részt.

Fertőszentmiklós gazdakörök egy leték tartottak, rammjához tartó kivihető, földbe rel fejtett ki tevé ségben teljesen kezettek alapítás számok községi akció iránt érde

Az egyesület kedvezményes ve osztásra került drb gyűmölcsfa

Az igazgatóság igazgató-elnök a számadásokat, n adással szemben mutatnak fel.

gyűlésének ülése június hó 13-ára nyerevény tárgy

Ezután De a földmivélségi Országos Magyar Gazdasági Szövetség, hatóságok átirata lendő a földmivé kertészetek részben segély tárgyában Vas és Sopron 1—1 mintakert

természetes nagy

Kiemelendő to ség azon elhatáro letére a Nyugat

dasági Egyesület az igazgatóság Ugyancsak helye az igazgató j G. E. elnökség

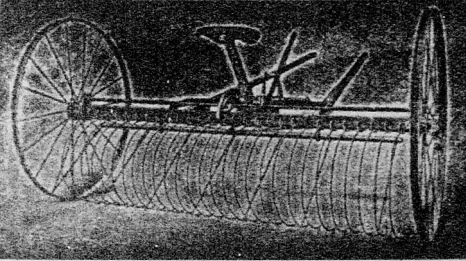
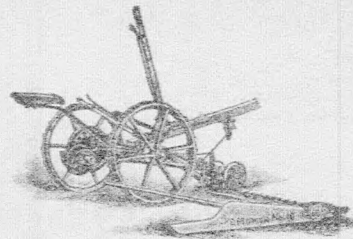
gyalások eddigi hasontörekvésü között Sopron va hangot biztosítsa hatalmazta az eg hasonló czélból Gazdasági Egyes sokat kezdhesse gyűlés folyamán sület a folyó év Sopron vármegyé

Rétliszéná, sarju, löhere, luczerna és csalamádé kaszálására és gyűjtésére a legjobb és legmegbízhatóbb eszközök

Johnston

10-es számú fűkaszalógépe, szénaforgatógépe és teljesen acél önműködő kiváltású gyűjtőgereblyéi.

Legjobb anyag, legmodernebb szerkezet, szolid, tartós kivitel. Magyarországon sok ezer használatban. — Mielőtt kaszáló- vagy gyűjtőgépet vesz, kérje be ajánlatunkat.

Vezérképviselő és főraktár:

Bächer Rudolf, Melichár Ferencz Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

A hazai visz...
alkalmasabb

Dőlt gabonába...
ség. Magyaro

szőlészeti tanfolyam tartott, melyen 300 szőlőmivelő kisgazda vett részt. 3 községben hitel-szövetkezetet alakított az egyesület, ugyiszintén 2 gazdakör részére mezőgazdasági gépeket bocsájított rendelkezésre akként, hogy azok tagjaik a használat arányában személyenként csekély díjat tartoznak fizetni. 3 községben tisztavérű szimmenthali tenyészszűzőket osztott ki kisgazda tagjai között kedvezményes visszafizetési feltételek mellett. 5 község részére összesen 42 drb yorkshire tenyészkan és kockák osztattak ki a gazdaköri tagoknak, hogy a hussértés jövedelmezőbb tenyésztésére térhessenek át.

Az egyesület február hó 10-én tartotta 1-ső vándorgyűlését Kapuváron, melyen 22 gazdakör képviselőjében mintegy 1000 kisgazda vett részt.

Fertőszentmiklóson és Sopronban a vidéki gazdakörök egybevonásával gazdaköri értekezletek tartottak. Az egyesület működési programjához tartozván a kisgazdákat, ahol ez kivihető, földbérletekhez juttatni, e téren sikerrel fejtett ki tevékenységet, amennyiben 4 községben teljesen előkészítette a földbérlet-szövetkezetek alapítását és ennek eredményeként már számos község kisgazdái mutatnak ezen bérleti akció iránt érdeklődést.

Az egyesület 7 községben 1800 kor. értékben kedvezményes vetőmagot osztott ki, továbbá kiosztásra került kedvezményes árban 12,000 drb gyümölcsfa és 35,000 drb szőlőtőlvány.

Az igazgatóság tudomásul vette Laehne Hugó igazgató-elnök által bemutatott 1908. évi számadásokat, melyek 20,761 kor. 19 fillér kiadással szemben 20,743 kor. 16 fillér bevételt mutatnak fel. Az egyesület idei rendes közgyűlésének időpontját az igazgatóság 1909. évi június hó 13-ára tűzte ki Sopronban nagyarányú nyeresémi tárgysorsjátékkal kapcsolatban.

Ezután De Pottere igazgató előterjesztette a földmivelésügyi miniszterium leiratait, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség, a társegyesületek s egyéb hatóságok átiratait. Ezek közül különösen kiemelendő a földmivelésügyi miniszter leirata a bolgár kertészetek részére felajánlott nagyarányú államszegély tárgyában, melynek alapján az egyesület Vas és Sopron megyében szövetkezeti alapon 1-1 mintakertészetet fog szervezni zöldség-termesztés nagybani meghonosítására.

Kiemelendő továbbá a Magyar Gazdaszövetség azon elhatározása, melylyel működési területére a Nyugatmagyarországi Földmivelői Gazdasági Egyesületét bízta meg képviselőjével, mit az igazgatóság élénk örömmel vett tudomásul. Ugyancsak helyesléssel fogadta az igazgatóság az igazgató jelentését a Sopronvármegyei G. E. elnökségével oly célból folytatott tárgyalások eddigi eredményéről, hogy a két hasonlítottékű egyesület jövőbeni működése között Sopron vármegye területére a kellő összhangot biztosítsa. Az igazgatóság egyben felhatalmazta az egyesületi elnökséget arra, hogy hasonló célból a Moson- és Vasvármegyei Gazdasági Egyesületek vezetésével tárgyalásokat kezdessen. Az igazgató-választmányi gyűlés folyamán elhatározott, hogy az egyesület a folyó évben Vas vármegye területén 2, Sopron vármegyeében szintén 2 és végül Moson

megye 1 községében fog állatdíjazásokat tartani. Az egyesület a folyó évben működési területén 3 vándorgyűlést és több gazdaköri értekezletet fog tartani, egyes vidékek körzetének gazdaköreit vonván össze. Az egyesület a jövőben a gazdakörök és azok tagjai már rég hangzottatott kívánságának eleget téve, a szövetkezés terén fog nagyobb arányú tevékenységet kifejteni, miért Felkl Józsefet, ki Németországban már ez irányban számos éven át működött és bő tapasztalatokkal rendelkezik, szövetkezeti felügyelői címmel az egyesület tisztviselőjévé megválasztotta.

A Nyitrávármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya Mezey Gyula kir. tanácsos, ügyv. alelnök elnökle alatt folyó hó 1-én ülést tartott. Az ülés napirendjében a Balkán-államokkal kötendő kereskedelmi szerződések, az elnök- és titkárválság kérdése szerepelt. Továbbá az 1909. évi tavaszi rendes közgyűlés határnapjára május hó 17-ike lett kitűzve. Ezenkívül még a folyó ügyeket intézte el az igazgató-választmány.

A Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya f. hó 8-án Pálffy István gróf elnök elnökle alatt ülést tartott. A választmányi tagok nagy lelkesedéssel fogadták körükben a már huzamosabb idő óta távolmaradt Pálffy István gróf érdemes elnököt. Elnök az ülést megnyitva, bejelentette, hogy a földmivelésügyi minisztertől a következő leiratot kapta:

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Ur! Értesülvén arról, hogy Horváth Jenő, a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető-titkára immár tíz esztendeje működik ebben a minőségben, tekintettel arra, hogy ezen lefolyt évtized alatt kifejtett munkásságával jelentékeny mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület a gondozásomra bízott téreza ügyköre szempontjából oly hasznos működést fejtett ki, van szerencsém Nagyméltóságodat felkérni, hogy nevezettnek ezen alkalomból elismerésemet és megelégedésemet tudomására adni méltóztassék. Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteltemet ösztöne nyilvánítását. Budapest, 1909. április 29-én. Darányi s. k.

Ezzel kapcsolatban, amidőn jelzi, hogy a kitüntető leirat tartalmát f. hó 10-én tartandó közgyűlésnek be fogja jelenteni, a maga részéről is a legszívesebben üdvözlö a titkár s kéri a választmányt, hogy járuljon hozzá ahhoz az előterjesztéshez, hogy a közgyűlés elismerése és méltánylása is kikéréssék az ügyvezető-titkár 10 évi működésével szemben. Elnök előterjesztéseit az igazgató-választmány egyhangulag elfogadta. Az ügyvezető-titkár megköszönte a földmivelésügyi miniszter kitüntető leiratát, melyen érzett hálóját nyilvánította elsősorban Pálffy István gróf elnöknek, akinek köszönheti e kitüntető leirat kieszközölését s biztosította a választmányt, hogy a jövőben is főgondját fogja képezni az egyesület ügyeit tőle telhetőleg hűségesen és szorgalommal szolgálni. Ügyvezető-titkár ezek után előterjesztette a számadásvizsgáló-bizottság működéséről felvett jegyzőkönyvet és beterjesztette az egyesület 1908. évi számadását, valamint az egyesület kezelésében levő alapok számadását is, amelyeket az igazgató-választmány a közgyűlés elé fog terjeszteni.

Ügyvezető-titkár azon jelentését, amelyben visszapillantást vet az egyesület működésének utolsó 10 esztendejére, a közgyűlésen fogják felolvasni. Elhatározta a választmány, hogy kapcsolatosan az országos tenyészállat- és tejgazdasági kiállítással, Budapestre csoportos gazdakirándulásokat fog szervezni. Több folyó ügy elintézése után az ülés az elnök elítetésével véget ért. Nagy érdeklődéssel nézhetünk az egyesület folyó hó 10-én tartandó közgyűlése elé, amely tisztújító közgyűlés leendő.

A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya f. évi április hó 15-én Sátoraljaujhelyen Thauránszky László elnökle alatt számos tag jelenlétében ülést tartott. A szakosztály tudomásul vette elnök azon bejelentését, hogy a királyi erdő-gondnokság azon értesítése alapján, miszerint a ledöntött tölgyfatörzsek hóolvadás után most már megközelíthetők, a szakosztály kiküldöttje a helyszíni szemlét meg fogja tartani. A szakosztály elhatározta, hogy miután a „Tokaji bor” című hirdetési lap részére szükséges képek és felvételek, valamint a szétküldött aláírási és gyűjtőívek nagyobb része mindezideig be nem érkezett, a helyi lapok útján felkéri az egyes községbeli ivartókat, hogy az aláírási íveket a gyűjtött összeggel együtt mielőbb beküldjék. Valamint elhatározta, hogy felkéri a város polgármesterét, hogy az előirányzott rendelkezésre álló összegből 1000 koronával járuljon hozzá a „Tokaji bor” című hirdetési lap előállítás költségeihez. Elhatározta a szakosztály, hogy a helyi lapok útján a bort behozni szándékozók figyelmét felhívja arra, hogy a törvény engedte mennyiségben borok behozatalára szóló engedélyek előzetesen a tarczali vinczellériskola igazgatóságától szerzendők be.

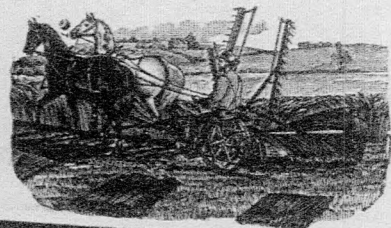
IRODALOM.

Az élelsvizi halászat és halgazdaság. A földmivelésügyi miniszter kiadásában e címmel egy érdekes és hézagpótló szakmunka jelent meg, melyet a miniszter megbízásából Répássy Miklós műszaki tanácsos irt meg s mely egy most fejlődő nagyfontosságú gazdasági águnk legfontosabb kérdéseit ismerteti meg a nagy nyilvánossággal. A könyv az általános részben mindenekelőtt a halászat szó gazdasági értelmét magyarázza meg. Közérthető modorban írja le halaink természetrajzát, halfajtáinkat, elterjedésük feltételeit, ellenségeiket, táplálékukat. A mesterséges halászatról szóló részben részletesen kifejti a tógazdaság és mesterséges halászat fogalmát, ismerteti a haltenyésztési módokat s az eddig nyert tapasztalatok alapján gyakorlati utmutatásokat ad. Részletesen ismerteti a halgazdaságok berendezését, a halastavak és teletetők szerkezetét, a tavak trágyázási módjait s a trágyázás fontosságát. A természetes halászat kérdését a halászati törvény már szabályozza, de az e törvény keretén túl is vannak még fontos tennivalók, melyeket nem szabad elhanyagolnunk, ha nem akarjuk folyóink halállományát veszélyeztetni. Ilyenek különösen a meder és vízjárás gondozása, a víz természetes tisztaságának megóvása és a mesterséges behalásítás. A halászatunk közgazdaságáról szóló

A hazai viszonyokra legalkalmasabb aratógépek:

JOHNSTON könnyű marokrakói és kévekötő-aratógépei.

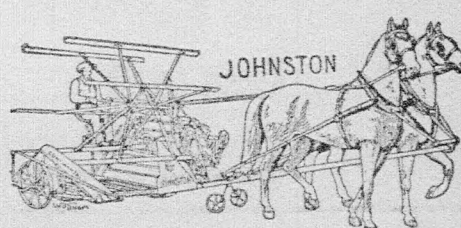
Dőlt gabonában is jó munkát végeznek. Egyszerű szerkezet, könnyű kezelés. Csekély vonóerőszükséglet és megbízható munkaképesség. Magyarországon több ezer Johnston aratógép van használatban. Mielőtt aratógépet vásárol, okvetlen kérje be ajánlatainkat.

Vezérképviselő és főraktár:

Bächer Rudolf, Melichár Ferencz

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

fejezetben rövid történelmi visszpillantást tesz, majd az állami intézmények és az állami haltenyésztési tevékenység leírása után áttér a mai halászat tüzetes ismertetésére, külön jellemzően főbb folyóink és tavaink halászatát. Az 502 oldalra terjedő, 121 képpel és két ábrával ellátott tanulságos kötet bolti ára egy korona, elkésznek, tanítóknak és jegyzőknek pedig kérésükre ingyen küldi meg a földművelésügyi minisztérium könyvtára.

A természeti emlékek védelme. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter fontos lépést tett a természeti emlékek intézményes védelme érdekében, amidőn megbizta Kaán Károly erdőtanácsost, hogy a természeti emlékek fenntartásának kérdését tanulmány tárgyává tegye. Kaán erdőtanácsos e megbízatásnak megfelelő munkája: „A természeti emlékek fenntartása” címűen most jelent meg a földművelésügyi miniszter kiadványaként. Kaán szerint gondozásra, sőt törvényes védelemre érdemes természeti emlékként volna tekintendő: a hazai föld felületén, vagy annak mélyében a természet bármely világába tartozó minden olyan természeti alkotás, vagy annak bármely változatban és arányokban csoportosult összessége, mely vagy történetileg becses, vagy tudományosan értékes, esztétikailag kiváló, bármi okból ritka, vagy pedig arra hivatott, hogy idővel a természeti emlékek becsével birjon. Javaslat az, hogy a tudományos társulatok, egyesületek, hivatalos intézmények és az egész magyar társadalom bevonása mellett írjuk össze természeti emlékeinket és a kellően elbírált és törzskönyvelt anyag ismerete után a külföld egyes országai példájára hozzunk olyan törvényt, mely a természeti emlékekhez hasonlóan biztosítson védelmet a természeti emlékeknek. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter e füzett szétküldése mellett felhívta a törvényhatóságokat, hogy a kerületükben található természeti emlékeket írják össze és tegyenek javaslatot azok minden időkre biztosítandó védelméről. Kaán érdemes munkáját erdősíttek, elkésznek, jegyzők, tanítók, erdőőrök a földművelésügyi minisztériumtól ingyen kapják meg, ha a minisztérium könyvtárához fordulnak. Bolti ára 50 fillérben állapított meg.

Ujdonságok a könyvpiacra. Szász Ferenc: Tehénészeteink szervezése és vezetése. 5.— K. Révész István: Az élelmiszerek jutányosabb termesztéséről. 1.— K. Mezey Gyula: A bankügyről, külön tekintettel az önálló magyar nemzeti bankra. 2.— K. Gondolatok Péterfy Tamás munkáiból. 20 évi működése és 20-ik könyvének megjelenése alkalmából kiadta a Péterfy Emlékalbum Bizottság. — 30 K. Erdős Jenő: Hogyan öröklhetünk legelősebbben? 4.— K. Erdős Jenő: Utmutatások a gépiparra vonatkozó szokottabb beadványokról. 120 K. Hreblyay Emil: Baromfitenyésztés. 2 füzett. 1.— K. Az összes új adótörvények egy kötetben füzete 10.— K., ugyanaz vászonnötésben 12.— K. A földadókataszter kiigazításáról. 1.— K. A házadóról. 160 K. A tőkekamat és járadékadók. 120 K. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adói. 120 K. Az általános kereseti adóról. 160 K. A jövedelemadóról. 2.— K. A közadók kezeléséről. 3.— K. A közszolgáltatások egyesített kezeléséről. 1.— K. Stark Dezső: A vadászviszla, gyakorlati utmutató a vizslanevelés-, tanítás-, használat és gyógy-

kezeléshez. 10 képpel. 2.— K. Biró Endre: Törlesztéses kölcsön. Gyakorlati kézikönyv. 5.— K. Répássy Miklós: Édesvízi halászat és halgazdaság. Darányi I. megbízásából. 1.— K. Posewitz Tivadar: A Magas-Tátra. Ujkiadás. 5.— K. Posewitz Tivadar: A szepesi középhegység. 3.— K. Károly Rezső: A gazdasági szakoktatás Magyarországon és külföldön. 160 K. Balkay-Szeőke: Magyar bányajog. 10.— K. Kövy József: Mesterséges csibenevelés. — 50 K. Grabner Emil: A gabonafélék termesztése. — 50 K. Szilassy Zoltán és Grabner Emil: Szalastakarmánynövények termesztése. 94 képpel, vászonnötésben 10.— K. A gazdasági tudósítók évkönyve. 1909. 1.— K. Kovács Antal: A méhészettről. 1.— K. Törvényjavaslat a telepítésről. 1.— K. Termeszünk gyümölcsöt! — 40 K.

III. Landwirtschaflexikon. Megjelenik 20 füzettben, egyenkint K 120. Eddig az 1—3. füzett bocsátott ki. Rubsamén Ew. H. Die wichtigsten deutschen Reben-Schädlinge u. Reben-Nützlinge. K 480. Lucas: Die Lehre vom Baumschnitt. 8. Aufl. K 9.— Schirmer-Neuhaus: Wirtschafts-Erfahrungen. K 540. Walter Emil Dr.: Die Karpfenausnutzung in kleinen Teichen. K 192. Haberland F.: Die Krähenvertilgung. K — 36. Löbe William Dr.: Anleitung zum rationellen Betriebe der Ernte. K 480. Krug M.: Die Künstliche Brut u. ihre Vorteile. K — 60. Krug M.: Die Künstliche Aufzucht u. ihre Vorteile. K — 60. Rau Gustav: Aufgaben u. Entwicklung d. dt. Landespferdezucht im Vergleich zur Landespferdezucht in Frankreich u. Ungarn. K 3.— Das Koalitionsrecht der Landarbeiter. K — 30. Fechner Fr. K.: Einträgliche Geflügelzucht. K — 60. Demtschinsky: Vervielfachung u. Sicherstellung der Ernteerträge. K 3.— Schreiner: Entenzucht. K 120. Babo-Mach.: Handbuch d. Weinbaues u. d. Kellerwirtschaft. 3. Aufl. I. kötet. I. rész. K 1920. Beissner L.: Handbuch d. Nadelholzkunde. K 20.— Ludwig Aug.: Am Bienenstand. K 120. Gruenhardt Otto: Die industrielle Geflügelzucht i. Gross u. Kleinbetrieb. K 360. Janson A.: Der Grossobstbau. K 660. Kellner O. Dr.: Die Ernährung d. Landw. Nutztiere. K 1560. Rumker K. Dr.: Methoden der Pflanzenzüchtung. K 1440

Az ezen rovatban ismertetett könyvek megrendelhetők a *Patria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében* Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Mezőgazdasági tanulmányut Franciaországban.

(Nemeskéri Kiss Sándor londoni gazdasági szaktudósítónak a m. kir. földművelésügyi miniszterhez intézett jelentése.)

I.

A Nagyméltóságod által engedélyezett franciaországi tanulmányutamat február 27. és március 27. közt tettem meg s a látottakról a következőkben van szerencsém beszámolni.

Kellemetlen véletlenség volt, hogy éppen elindulásom napján — február 27. — akkora hó esett Franciaország kétharmadában, mint amilyenre 30 év óta nem emlékeznek s két hétnél tovább tartotta hó alatt Északfranciaországot, sőt 15-ike táján még Bordeaux és Lyon környékén is volt hó. Az időjárás pedig mindvégig hideg, nedves és szeles volt, ami az utazást nagyon megnehezítette, különösen a vidéken, ahol sokszor kocsit sem lehetett kapni, hogy az ember tovább juthasson.

Seine et Marne département-ban (Páristól délre) és Picardie tartományban (Páristól északra) több napot töltöttem és számos kis- és közepgazdaságot tekintettem meg. Általában feltűnik a nagyon belterjes gazdálkodás; az állatállomány ugyan sokkal kisebb, mint pl. Németország, Dánia vagy Svédország belterjesen kezelt gazdaságaiban, amennyiben rendszeren 1½—2 hektarra esik 1 darab számosmarha, de a hiányzó istállótrágyát bő műtrágyázással és kiváló földmunkával pótolják. Szuperfoszfátot hektáronként pl. 600 kg. körül szoktak adni és 200 kg. chilisálótromot vagy organikus trágyát (poudrette, vérliszt, stb.) tavasszal. Megjegyzendő azonban, hogy a műtrágyák ára aránytalanul alacsonyabb, mint nálunk s fogyasztási szövetkezeiteik révén a gazdák igen kedvező fizetési feltételek mellett is jutnak hozzá. Feltűnő továbbá Seine et Marneban a kevés szemes-termény, melyet — dacára, hogy a tej értékesítési ára általában csak 13 fillér körül ingadozik — a területnek alig 1/3-án termesztnek. Tenyésztéssel kapcsolatos tejjgazdaságot útnak itt és igen sok gazdaságban még juhtenyésztést is találtam. Többnyire a dishley-merimő fajt tartják, mely amellet, hogy kielégítő minőségű és mennyiségű gyapjút ad, elég nagytestű és gyorsan fejlődő. A földbőr a jobbminőségű (humusos vályog) földekért hektáronként körülbelül 50—60 frank.

Picardieban több nagyobb bérletet volt alkalmam látni. Itt a cukorrépa s a zab termesztésére fektetik a fősúlyt s az előbbiből 400 q, az utóbbiból 25 q hektáronkénti termést neveznek jó középtermésnek. Ezen nagy hozamot nemcsak a szélsőségektől ment éghajlatnak tulajdoníthatjuk, hanem, amint már említettem, a sűrű és erős trágyázásnak is. A gyárosok itt nem kifogásolják, ha közvetlenül a cukorrépa előtt adnak istállótrágyát. A szuperfoszfát rendszerint két egyenlő részben, ősszel és tavasszal szórják. Cukorrépajuk cukortartalma átlagosan 14% s az ilyen répaért körülbelül 260 frankot kapnak métermázsánként, a beszállított répa súlyának egyharmadában pedig friss szeletet kapnak vissza, métermázsáját 50 centimesért.

Igavonásra és nehezebb földmunkára „niver-nais” faj, nagytestű, piszkosfehér színű ökröket használnak, felváltva ardennessi és percheron lovakkal. A 3 éves niver-nais ökr darabjának súlya 8—9 q és párjáért szívesen adnak 1500—1800 frankot, 3—4 évi használat után hizóba fogják s 3 hónap alatt úgy feljavul, hogy 80—90 centimest kapnak élő kilójáért, szóval 3—4 évi használat után alig valamivel olcsóbban adják el, mint ahogy vették. A lovakkal majdnem kizárólag örölt zabbal összekevert és melaszszal itatott szalmaszeccskát etetnek.

Említésre méltónak találok, hogy a búzát s a rozsot majdnem mindenütt a vidéken 15—20 cm. sortávval vetik, bár fogatos kapával nem művelik. Egy igen furcsa kinésű, rendkívül nagy és fekete szemű, koránérő zabfajtát láttam itt, melyet nagyon dícsérnek. A munkaviszonyok itt is csak rosszak; a napszám 4 és 5 frank között változik s a szerződő munkás oly megbízhatlan s oly nyugtalan természetű, hogy

rendszeren akkor a legnagyobb szükség kádok rendszere 80—100 frankot lakást sem. A gabona számlája tén igen drágán.

A franciaia gaz amint a híres annyira megkönn lását, az gomb értelmében ugyan védelmére vagy don alakíthatnak a kormány, sen szükséges, csak kezését, székel helyi hatóságnál különösen fogyas mezőgazdasági szövetkezeteket ként (jelenleg 1. ennek eredménye év alatt 1484-ről legnagyobb rész állatállomány el alakult, a tűz 1442, jégkrá ellen biztosításokra 67.

Kölcsonos mez utolsó adatok sze helyi és 74 egy-tavaly 55 millió zetek által nyujto

Az állam igen kezetek alakulásá geket előlegez, es ad oly helyen, a teljesen a maga nek bizonyult a alakításukra részl vek terjesztése, n pratique des asso melynek egy pélc esém csatolni.

A Gironde és körülbelül 200 k innét keletre terj jártam be. Ez a hektár kiterjedés területnek, mely mente-k nagyrész és tölgyesek, sok

Ezen homokte sivatagok voltak, különlegességébe egy a tenger sz fekvő egészen lap vastagságú nem homok, ezalatt e nevezett) 30—60 mely alatt válto vízvezető homok majdnem teljese

lefolyása nem vo még esekélyebb e helyenként előfor feltületi egyenetl talaj alatt levő se találó víz le se belül november tette a nyáron h hogy azon sem természetű. Ivóv ben mocsárlázás

Magyarország
legnagyobb beszerzési forrása
minden-
nemű **kocsis- és**
inas-libériákban.

SCHWARZ M. L. BUDAPEST, V., Váci-körut 4.

Kocsis szűrők egyszerű és díszes kivitelben állandóan raktáron. Különlegességek tavaszi és nyári urasági kocsis- és uti takarókban.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Telefon 41-96.

3351

Alapított 1873.

Parádés lótarok és gazdasági lópokróczok,
minden színben és árban, legnagyobb választékban.

Védjegy
Krumholz-féle
SCHONF
Budapest, VII.

rendesen akkor hagyja cserben a gazdát, mikor legnagyobb szükség van rá. A havibéres munkások rendszere is el van terjedve. Ezek havi 80—100 frankot kapnak, természetben semmit, lakást sem. A esélést szélében a kicsépellt gabona szalmája szerint fizetik, általában szintén igen drágán.

A francia gazda életrevalóságára vall, hogy amint a híres 1884 márczius 21-iki törvény annyira megkönnyítette a szövetkezetek alakulását, azok gombamódra keletkeztek. E törvény értelmében ugyanis a gazdák saját érdekeik védelmére vagy céljaik előmozdítására szabadon alakíthatnak szövetkezeteket, ahhoz sem a kormány, sem bárki más engedélye nem szükséges, csak az illető szövetkezet keletkezését, székhelyét és vezetőségét kell a helyi hatóságnál bejelenteni. Ezen szövetkezetek különösen fogyasztási, kölcsönösen biztosító és mezőgazdasági hitelszövetkezetek. A biztosító szövetkezeteket az állam 1898 óta évenként (jelenleg 1.200.000 frankkal) segítyezi s ennek eredménye, hogy számuk az utolsó tíz év alatt 1484-ről 8780-ra szökött fel. Ebből a legnagyobb rész 7241 (körülbelül 400.000 taggal és 430 millió frankra biztosított tőkével) az állatállomány elhullás ellen való biztosítására alakult, a tüz ellen való biztosításra pedig 1442, jégkár ellen 24, balesetek ellen 4, viszont-biztosításokra 67.

Kölcsönös mezőgazdasági hitelszövetkezet az utolsó adatok szerint 1712 van, amiből 1638 helyi és 74 egy-egy nagyobb területet ölel fel; tavaly 55 milliónál többre rugott az e szövetkezetek által nyújtott olcsó 2—4%-os hitel.

Az állam igen megkönnyíti az ilyen szövetkezetek alakulását, amennyiben nagyobb összegeket előlegez, esetleg évenkénti támogatást is ad oly helyen, ahol a közönség képtelen azt teljesen a maga erejéből fenntartani. Czélszerűnek bizonyult a szövetkezeteket ismertető és alakításukra részletes utmutatással szolgáló könyvek terjesztése, mint például V. Cayasse: „Guide pratique des associations agricoles” című műve, melynek egy példányát mellékelve van szerencsém csatolni.

A Gironde és Adour folyók között húzódó körülbelül 200 km. hosszúságú tengerpart s az innét keletre terjedő erdőség egy részét kocsin jártam be. Ez a nyugati határa annak a 800.000 hektár kiterjedésű, egykor terméketlen homokterületnek, mely a Gironde és Landes départementek nagyrészét foglalja el. Most fenyőerdők és tölgyesek, sokféle kihasználással.

Ezen homokterületek 60 évvel ezelőtt még sivatagok voltak, aminek okát a talaj s a fekvés különlegességében találjuk. Az egész terület egy a tenger színe felett kb. 100 méternyire fekvő egészen lapos fennsík; talaja 40—50 cm. vastagságú nem egészen terméketlen kvarchomok, ezalatt egy (a nép nyelvén „alios”-nak nevezett) 30—60 cm. vastag homokréteg, mely alatt változó, de jelentékeny vastagságú vízvezető homokréteg van. A talaj felülete majdnem teljesen lapos lévén, a csapadéknak lefolyása nem volt s ha néhol az $\frac{1}{1000}$ -nyi és

még csekélyebb esés ezt meg is engedte volna, a helyenként előforduló alacsony, alig félméternyi felületi egyenlenségek azt meggátolták. A felület alatti víz le sem szivároghatott s így körülbelül novembertől májusig oly posványossá tette a nyáron ismét teljesen kiszáradó talajt, hogy azon semmiféle növényt nem lehetett természeténél fogva elhelyezni. A vidék nagymértékben mocsárlásos volt.

A múlt század 40-es éveiben egy Chambrelent nevű kulturmérnök saját zsebére és koczkázatára egy 500 hektárnyi területet vásárolt a legkedvezőtlenebb fekvésű helyen s azt lecsapolással próbálta termelésre alkalmassá tenni, majd fenyőt (*pinus maritimus*) és tölgyet ültetett s ebbeli kísérletei kedvezően ütődtek ki, azokat később a kormány elé terjesztette, mely 1857. június 19-én törvényt hozatott e területek lecsapolására és befásítására nézve. Ezen miveletek vezetésével magát Chambrelent-t bízák meg, aki rövid egynéhány év alatt az egész óriási területet művelésre alkalmassá tette és be is fásította. Egy $13\frac{1}{2}$ méter szélességű s a tengerrel majdnem párhuzamosan haladó főcsatornán kívül számos 4—8 m. szélességű mellécsatorna vezet le a fölösleges vizet, melyek elágazásaikkal együtt hektáronként 150—400 m.-nyi csatornahálózatot tesznek ki. A körülbelül 300.000 hektárnyi községi területek lecsapolása hektáronként alig $5\frac{1}{2}$ frankba kerül, amely aránylag alacsony összeg annak tudható be, hogy a terület simasága folytán a csatornák ásása igen egyszerű volt s a homokkőréteg mintegy természetes fenéket ad a csatornáknak. A magánbirtokok példás egyetértéssel és nagy ügybuzgalommal támogatták az állam törekvéseit, ami nagyban előmozdította a csatornázás sikerét és olcsóságát. A csatornák karbantartásáról a parti birtokok tartozik gondoskodni. Ma az egész területet gyönyörű, nagyrészt fenyőerdők borítják, számtalan helyen Chambrelent-rendszerű csementezett kutakkal, melyek a vizet a homokkőréteg alatti rétegekből nyerik; e kutak átlag alig 250 frankba kerülnek s jó és bő vizet adnak. A vidéken nem is tudják többé, hogy mi a mocsárlás s a közegészség annyira javult, hogy a vidék lakosainak átlagos életkora az utolsó 50 év alatt $34\frac{1}{2}$ évről 39 évre emelkedett.

A csatornázáshoz és beültetéshez szükséges költségeket a különben nagyon szegény községek és magánosok úgy szereztek meg, hogy területeik egy részét áruba bocsátották, mint-hogy — amióta szó volt a csatornázásról — e területekre még az előbbi viszonyokhoz képest magas árak mellett is bőven akadt vevő. 60 év előtt e területek hektárja 50—60 frank volt, ma 400 frank és feljebb.

Ugy a fenyőerdők, mint a tölgyesek növekedése kitünő; 60—100 centiméteresek a hajtások és 1 cm.-nyi a törzsvastagság évenként; ennek dacára a fa minőségét kiválóan mondják. A gyorsan nőtt s így ritkább szövetű fenyőfát alkalmasabbnak találták a rézszulfáttal való impregnálásra, aminek pedig ezen erdők-nél nagy jelentősége van, minthogy a fa nagy része bányákba megy ezöveknek; a táviróoszlopoknak és vasuti talpfáknak szánt fát is impregnálják.

A 600.000 hektárnyi fenyőerdőt körülbelül 30 éves fordakra osztva évenként körülbelül 20.000 hektár körül vágásra, mely minimális számításokkal hektáronként 80 tonna fát adva, 1.600.000 tonnát tesz ki s ha ehhez a többi terület áterdülésénél nyert legalább is ennyit kitevő mennyiséget hozzávesszük, ez máris 3 millió tonnával több fát szolgáltat évenként arról a területről, melynek sovány gaz-szállain azelőtt csak néhány satnya juhnyáj nyomorgott.

Angliának évenként körülbelül 400.000 tonna 2 m. magas és 8—9 cm. vastag fenyőfacsőlőpre van szüksége bányái részére; ennek legnagyobb részét a Landes erdei szolgáltatják s ezenkívül Spanyolországba, Afrikába és Amerikába is küldenek belőle nagy mennyiségeket. Igen nagy a kivitel impregnált táviróoszlopok-

ból és vasuti talpfákból, valamint építőfából is; a vékony dorongokból seprűnyeleket, komló- és szőlőkarókat készítenek. Nagy ipart űznek a fenyőfa cellulózé-jából készült papírnyersanyag előállításából, valamint az öregebb törzsek megvágása után nyert nagymennyiségű gyanta terpentinné és mellékterményeivé való feldolgozásából is. Megjegyzendő, hogy a bányászólópók és táviróoszlopok nem kerülhetnek ki gyantanyerésre használt fából, viszont a faburkolatnak szánt anyagnak éppen az ilyen fa alkalmasabb. Végül Paris és környéke pékkemenczéi majdnem kizárólag innét veszik a fűtésre használt fát, aminek jelentőségét elképzelhetjük, ha tudjuk, hogy egyedül a Seinedépartement péktüzletei évi 210—230.000 tonna fenyőfát égetnek el.

Az erdőket ma már legeltetésre is használják, azonkívül az erdőkbe szigetelt kis szántóföldeken rozst, tengerit és burgonyát termesztene, de e területek az erdőnek alig 4%-át teszik; az állatállomány legnagyobb részét szarvasmarha (bordeaux-landesi tájfajta) s körülbelül 4 hektárra esik 1 darab számos-marha. Ló kevés van; kicsik, de jók s ami fő: igénytelenek, mert zabot ugyan nem sokat látnak. Igen sok bennük a keleti vér. Megkísérlették a szőlőművelést is, de ez nem vezetett a kívánt eredményhez. A rendkívül heves homoktalaj folytonos és erős trágyázást kíván, azonkívül a sűrűn előforduló késői fagyok okozta károk annyira megdrágították a termelést, hogy azt Franciaországban állandóan alacsony borárak mellett sikerrel folytatni nem lehetett.

A Kőszegi-féle talajmivelőgépe bemutatása Bácsstopolyán.

F. hó 7-én mutatták be a nagy nyilvánosság előtt Zichy János gróf bácsstopolyai birtokán Kőszegi Károly talajmunkáló gépét, mely az eddigi eketípusokétól egészen eltérően — és mint előre konstatalhatjuk — sokkal tökéletesebben miveli meg a szántóföldet.

Ez új rendszerű talajmivelőgépe szerkezetét és a vele végzett kísérleteket ifjabb Sporzon Pál gazd. akadémiai tanár és Herényi Gotthard Sándor országgyűlési képviselő ismertették lapunk 1908. évi 69., 85. és 100. és f. évi 35. számaiban és ez ismertetések oly nagy érdeklődést keltettek föl, hogy a mostani bemutaton az ország gazdaközönségének színe-java megjelent.

A gép ezt a nagy érdeklődést valóban megérdemli. Voltaképpen nem szántógép, mely mint az eddigi rendszerű motoros gépek leg-többje, sávokban, barázdákban szántja fel a talajt, hanem ásó- vagy jobban mondva kapálógépe, mely kapa lánczával a talajt 7—14 hüvelyk mélységben apróra felporhanítja, összekeveri és kertészeti megmivelésre készíti elő. Nem fordítja, hanem csak összeapítja, keveri a talajt és ezt a munkáját oly tökéletességgel végzi, amely megközelíti a kézi ásó munkáját és mindenestre olcsóbban teljesíti.

A szántási próba gyengén hullámos, lazább minőségű vályogtarlóföldön történt, amelyet az előző napok esőzése a kellő mélységre át-áztatott. Tehát a legkedvezőbb megmivelési állapotban, amelyen az összehasonlítás céljából dolgozó fogatos eke is igen jó munkát végzett. Bő alkalom volt tehát a szántógép és a fogatos eke munkájának összehasonlítására, amely feltétlenül a szántógép munkájának fölényét igazolta.

A kísérleti táblán két gép dolgozott. Az egyik 3 hengeres, 10 koronggal dolgozó, 45 lóerejű, a másik 4 hengeres 60 lóerejű, 13 korongos gép.

Védjegy

Védjegy

Krumholz-féle Asbestpadlókészítő vállalat
SCHONFELD és BALLA
Budapest, VII., Hungaria-körút 157.

ASBESTPADLÓ

A JELENKOR LEGMODERNEBB ÉS LEGJOBB PADLÓJA!

Gyöngyösi mezőgazdasági kiállításon
arany éremmel kitüntetve.

Teljesen hézagmentes, tűz és víz behatása ellen érzéketlen, gombamentes, rendkívül tartós, könnyen tisztítható, miért is gazdasági épületek, magtárak stb. padlójához burkolására különösen ajánlatos. Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris nagy elterjedtségnek örvend. Prospektusokkal, mintákkal, készített munkák jegyzékével és árjegyzékkel kívánatra szolgálunk. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület könyvtári és igen sok más helyisége Krumholz-féle asbestpadlóval van burkolva.

Irodalom	1109
Vegyesek	1112
A sajtó a tisztességtelen verseny szolgálatában.	
— Három év Magyarország mezőgazdasági politikájában. — IV. Nemzetközi Tejgazdasági Kongresszus. — Lovaglőverseny. — Utazási kedvezmény az Országos Állatkiállításra. — Kertészegédképesítő vizsgák. — Vetőmagtenyésztési intézet. — Gyapjujelenítés. — Vándorkiállítás Lipcsében. — Nyilvános kertészeti tanfolyam Szegeden. — A népfelvilágosítás. — Lódijátszók Temes vármegyében. — Lósonczi gyapjuvásár. — Fagykarok a szőlőkben. — A cseh cukoripartermesztők és cukorgyárosok küzdelme	1114
Kereskedelem, tőzsde	1115
Szerkesztői üzenetek	1116

A sajtó a tisztességtelen verseny szolgálatában.

A Pesti Napló a Gazdák Biztosító Szövetkezete 8-ik évi közgyűlési jelentésével foglalkozva, az alaposág színezetével, de több rosszakarattal, mint tudással igyekszik bizonyítani, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezete mult évi zárszámadásai veszteséggel zárultak.

A kimutatott tiszta feleslegről ugyanis levonja a kamatokat és „különféleké” és ugy akarja kimutatni azt, hogy szorosán véve csak 1814 korona feleslege volt a Gazdáknak.

Ha azonban a cikkíró könyvelésileg szakértő és szakértelmét nem akarná kétségbevonatni, akkor következő számítás kellene tennie:

A Gazdák 30,109 74 K. felesleget mutatnak ki, azonban mielőtt ezt a felesleget számszerűleg kitüntették volna, 50,979 02 K. összeget az 1907. évben megcsontított jégtartalékba visszahelyeztek. Átutalt különböző tartalékokba 10,450 21 K.-t és emelte a tüzdijtartalékot 128,429 33 K.-val, összesen tehát feleslege 219,968 30 K. volt.

Továbbá helyes szakértelemmel — nem pedig rosszindulattal — megállapítható volna a cikkíró, hogy a Gazdák tartalékai 6 címlet alatt 1.252,069 kor. 37 fillért tesznek ki.

Ugyanesek szakértelemmel — nem pedig rosszindulattal — azt lehet ebből következtetni, hogy a tartalékokat nem veszteségekkel és hiányokkal szerzi egy intézet, hanem azért, hogy feleslegeit félrakerkja az intézmény erősítésére.

Amit az életosztály üzetvitelére mond, az is inkább rosszindulattal és tájékozatlanságot, mint szakértelmet tanúsít. Mert ha azt a fáradságot vette volna magának cikkíró, hogy elolvassa az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett jelentését, akkor abból a 10-ik oldalon a 3-ik bekezdés 3-ik mondatában megtalálhatta volna a magyarázatot a következőkben: Az igazgatóság azt mondja, „hogy az előző évek veszteségei, amint azt már az előző évek jelentéseiben ismétellen hangsúlyoztuk, előreláthatóak voltak, mert az életüzlet megszerzése nagy költséggel jár, melyek a hosszulejáratu üzlet természetéhez képest csak a későbbi évek folyamán térülhetnek meg.”

Tudhatná a cikkíró kellő szakértelemmel, hogy a kereskedelmi törvény intézkedései is befolyásolják az első évek életbiztosítási mérlegét és az ily hiányok, illetőleg veszteségek nem oly elbírálás alá vonhatók, amelyek az üzlet hátrányára tudhatók be.

Ugyanígy jár el cikkíró az életbiztosítási osztály anyagának elbírálásánál, amikor az 1908. évben benyújtott üggydarabok számát veszi alapul s ebből vonja le az összes törléseket s kihoz egy magas % számot, holott tudnivaló, hogy a

korábbi évek szerzeményeiből is kerül törlés, mely egyébként is egész természetes dolog s csak akkor lehetne kritika tárgya, ha a törölt állományt az új szerzemények se fedezhetnék. Ezt pedig a „Gazdák” üzleteredményeire a legmerészebb fantáziával se képes rábizonyítani a tendenciózus kritizáló.

Igaz ugyan, hogy a cikkíró végül kegyes a szövetkezet intézőségének javára felhozni azt, hogy törekedik az intézet vagyonát konszolidálni, de ismét csak rosszindulatának adja bizonyítékát, amidőn az utánfizetés veszélyeit emeli ki és így azon gyanút irányítja maga ellen, hogy cikkének megírásánál bizonyos oldalról sugalmazva lett, amely oldalról az utánfizetést ezen szövetkezet hátrányára ismételtlen és folyton hangoztatják. Pedig ez a szövetkezet erőssége, amely nem várt, de a biztosítási üzlet szélsőséges kockázatosága mellett sohasem kizárt katasztrófális károsodások esetén biztosítja a szövetkezet fizetőképességét és további fennállását. Megnyugtathatjuk egyébként az aggodalmaskodó Pesti Naplót, hogy ez emberi számítás szerint a szövetkezet jelen anyagi viszonyai között be nem követhető.

Végül pedig a cikkíró figyelmét fel kell hívni a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapszabályainak 6. §-ára, mely szerint a szövetkezet oly önszegélyző társulat, melynek feladata, hogy tagjait minden nyereszkesedési célzat kizárásával (lásd 104. §.) a kölcsönösség alapján szolgálja. Így tehát nincs semmi ok, hogy nagy feleslegeket mutasson ki, hanem inkább tartalékait szaporítsa veszteségek ellen és hogy ezek kamatai a költségek fedezésére szolgáljanak.

A Pesti Naplónak pedig ne fájjon a feje másért. Neki a szövetkezet ügyvezetéséért felelőssége nincs, hogy pedig a szövetkezet fejlődésének nem örvend, azt ugys tudta az egész világ, valamint azt is, hogy a Pesti Napló lelkiismerete nem olyan érzékeny szeizmograf, amely külső behatás nélkül nyugtalankodjék ott, ahol arra alap nincs.

Három év Magyarország mezőgazdasági politikájában.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium kiadványainak idei sorozatában 9. szám gyanánt közel 200 lapra terjedő kötet hagyta el a napokban a sajtót, amely azt a feladatot tűzi maga elé, hogy visszapillantva a földmivelésügyi tárca legutóbbi három évi működésére, egyrészt megmutassa, mi történt az állam részéről mezőgazdaságunk érdekében ez idő alatt, másrészt, hogy ez időszak törekvéseinek és eredményeinek tárgyalagos felsorolásával módot nyújtson a jövőben megoldandó feladatok kijelölésére s az igazságos hozzászólásra, bírálatra. Ez a kötet tehát mintegy kivonatos beszámoló Darányi Ignác második miniszterségének munkájáról, alkotásairól. Mi, akik e munkásság állandó tárgyalagos bírálói voltunk és vagyunk, akik Darányi minden egyes kezdeményezését, javaslatát vagy alkotását behatóan megvitattuk a gazdatársadalom érdekei szempontjából, akik tehát e három esztendő alatt, valamint Darányi előző kormányzati tevékenysége idején is ugy az OMGE. működésében, mint a *Köztelek* hasábjain ugyszólván munkatársai voltunk a magyar mezőgazdasági politika hivatalos irányítójának: mi talán felmentve érezhetjük magunkat attól, hogy e beszámoló részletes ismertetésével rajzoljuk meg Darányi sokoldalú tevékenységének képét olvasóinknak.

A magyar gazdaközönség előtt erre nincs szükség, mert ha Darányi Ignác egyes alko-

tásainak elbírálásában van is közöttünk különbség és ha az ő politikájának minden részletét nem is mindig helyeselhettük, tizenegyévi miniszterségét kétségtelenül annyi üdvös reform, annyi hasznos kezdeményezés teszi emlékeztetéssé, hogy működésének korszakos jelentőségét széles e hazában minden gazda elismeri. E miniszteri tevékenység maradandó eredményeinek mérlegét megállapítani s annak jelentőségéről végleges, igazságos ítéletet mondani nem mi, a kortársak, hanem csak az utókor, az igazságot szolgáló történelem lehet hivatva. És amikor mi most, hivatkozással ama számtalan hasábra, amelyet évek hosszú során át Darányi működésének méltatása vagy az ő felfogásával való tárgyalagos polémia, szóval az ő munkássága körül kialakuló és lefolyt elvi és gyakorlati viták töltöttek be, a legutóbbi három esztendő beszámolóját néhány rövid sorban méltatjuk, nem mulasztjuk el annak hangsúlyozását, hogy ezt a beszámolót nem tekintjük bucsuzásnak, ha Darányi maga talán annak szánta is.

Mi ugy érezzük, hogy a még megoldásra váró nagyfontosságú kérdések egész sora, hogy egyebet ne említsünk: a mezőgazdasági érdekképviseletnek a végre egyetértésre jutott gazdatársadalom óhajait szerint való kiépítése, a birtokpolitika nehéz, de égető problémái, a még függőben lévő Balkán-szerződések, az immár halaszthatatlan tőzsdereform, az új mezőgazdasági törvény megalkotása és sok más elintézendő kérdés vajmi szükségessé, ugyszólván nélkülözhetelenné teszik Darányi bőséges tapasztalatait és sokoldalú, tárcaja ügyeinek minden részletére kiterjedő tudását. Eppen ezért reméljük, hogy a mostani beszámoló nem hanyudal, hanem olyan programnak bizonyul, amelynek mezőgazdaságunk javára való folytatólagos megvalósításán maga Darányi Ignác fog közreműkölni.

IV. Nemzetközi Tejgazdasági Kongresszus. József főherceg főudvarmesterei hivatala arról értesítette a kongresszus elnökségét, hogy József főherceg a IV. Nemzetközi Tejgazdasági Kongresszust folyó évi június hó 6-án, azaz vasárnap d. u. 4 órakor a fővárosi (pesti) Vigadó dísztermében ünnepélyesen meg fogja nyitni.

Lovaglőverseny. Az urlovasok szövetkezete hétfőn tartotta meg rendes díjlovaglási és díjügratási versenyét a „Tattersall” verseny pályáján. A versenyen rendkívül nagy és előkelő közönség jelent meg, köztük József főherceg *Augusta* főhercegnővel és két kislívával, *Nasimotó* japán herceg a feleségével és egy vele utazó nőrokonával, *Andrássy* Gyula gróf és *Darányi* Ignác miniszterek. A verseny lefolyása az újból berendezett akadályokkal rendkívül érdekes volt. A díjlovaglás győztese *Brabez* dragonyos főhadnagy lett, aki *Hulinka* százados *Sederanda* nevű félvér kancáját lovagolta, míg a díjügratás nyertese *Esterházy* Alajos gróf hadnagy lett *Daniló* nevű lován; a Jen de barre első csoportjában *Windischgrätz* Lajos herceg főhadnagy győzött *Donau* nevű lovával, a második csoportban pedig *Sigray* gróf *Windischgrätz* herceg *Misbettel* nevű lovával. A lovak és lovasok egyaránt kitűnő munkát mutattak be és bizonyítékát adták ló-sportunk kiváló fejlődésének.

Utazási kedvezmény az Országos Állatkiállításra. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a rendező-bizottság kérelmére az Országos Állatkiállítás megtekintésére utazó falusi kispászoknak, legalább 10 főből álló csoportokban

SZÉKELY SZÖVŐGYÁR ÉS HÁZI IPARVÁLLALAT, SEPSISZENTGYORGYON.

KÜLÖNLEGESSÉG:

Székely kettősdrill lenzsák

legjobb hazai nyersanyagból, tartóssága felülmúlhatatlan, kiválóan alkalmas gazdasági kezelésben.

ELSŐ MAGYAR VITORLAVÁZSON-, LEN- ÉS JUTAÁRUGYÁR, POZSONY.

GYÁRTMANYOK:

Mindenféle nyers és vízmentes ponyvák.

Vízmentes köpenyek. Sátrak. Munkás és hajduöltönyök. Nyers- és ruggyantázott kendertömlők. Itató- és tűzvédők stb. stb.

Megrendelési központ:

Klinger Henrik

BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 11.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

együttesen teendő utazás feltétele mellett Budapestre és vissza a III-ik kocsiosztályban *feláru utazási kedvezményt* engedélyezett. Ezen kedvezmény a gazdasági egyesületek által kiállítandó, hivatalos pecsétjükkel ellátott és az utazás célját feltüntető igazolványok alapján lesz igénybevehető. Felkérjük a vármegyei gazdasági egyesületeket, hogy kiscgazdákkal csoportos kirándulásokat rendezzenek az állatkiállítás megtekintésére. A kiscgazdákból álló csoportos kirándulási résztvevői számára a kiállítás rendező-bizottsága gondoskodni fog megfelelő oltásról és ellátásról, kérjük azonban a résztvevők számát kellő időben bejelenteni, valamint azt is, hogy hány napig óhajtanak a fővárosban tartózkodni.

Kertészegédi képesítő vizsgák. A földmívelésügyi miniszter az idei második kertészegédi képesítő vizsgát Kassán június 2-án és folytatónként fogja megtartatni. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület felhívja ennél fogva, mindazokat a kertésztanulókat, akiknek a mesterükkel kötött szerződésük szerint a vizsgálati ideje május hó 27-ig esedékessé válik, hogy az igényjogosultak a vizsgálatához való becsajátatás iránt legkésőbb május hó 27-ig szabályszerű kérvényüket a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumhoz címezve s egy koronás bélyeggel felszerelve nyújtásuk be az Országos Magyar Kertészeti Egyesülethez. A kérvényhez a keresztlevél, szerződés és az utolsó iskolai bizonyítvány csatolandó.

Vetőmagtenyésztési intézet. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a szervezendő m. kir. vetőmagtenyésztési intézetnek egyelőre — további intézkedésig — Budapestnél való létesítését határozván el, az intézet működésének folyó évi május hó 1-ével való megkezdése iránt intézkedett s az intézet vezetésével *Grabner Emil* adjunktust bízta meg. Az intézet célja általában a növénytermesztést, különösen pedig a vetőmagtenyésztést és vetőmagtermesztést előmozdítani. Örömmel fejezzük ki afölött, hogy a földmívelésügyi miniszter a vetőmagtenyésztési intézetnek az OMGE. által is ajánlott tervét a megvalósítás stádiumához juttatta, olyan szakembert szemelvény ki a létesítendő intézmény szervezésére és vezetésére, kinek erre való komoly készsége és hivatottsága a legjobb reményekre jogosít. Reméljük, hogy a miniszter még mindig ideiglenesnek tekintendő intézkedése az OMGE. és a szakkörök ajánlatához képest úgy fog eldölni, hogy a vetőmagtenyésztési intézetet végül Magyarvározt állítsák fel, kapcsolatba hozatva a növénytermesztési kísérleti állomással, amint ezt a két intézmény vizsgálódási körének és tevékenységének szoros rokonsága indokolta teszi.

Gyapjujelentés. (A Magy. Ált. Hitelbank jelentése.) A gyapjuélet hangulata változatlanul kedvező és az utóbbi időben Antwerpenben, Londonban és Berlinben megtartott gyapjuaukcziók lefolyása is ezen javult helyzetnek megfelelő volt. Ennek következtében általában oly áralap létesült, mely a tavalyi júliusi árakkal szemben merinó és középminőségeknél 10%, hosszú erős fésűs gyapjunál 15% és goromba gyapjunál 5—10%-kal magasabb. Feltehető, hogy nálunk is ezen áralap fog érvényesülni.

Vándorkiállítás Lipcsében. A német birodalmi gazdasági egyesület 23-ik vándorkiállítását és 24-ik vándorgyűlését június 17—22-én tartja meg János György szász királyi herceg elnöklése alatt Lipcsében. A kiállítás ünnepélyes megnyitása június hó 17-én délután lesz. A kiállítás területe Lipse város Eutritzsch nevű külvárosában fekszik, melyet két vasúti vonal köt össze a város központjával, ahonnan a menetidő mintegy 20 perc. A vándorgyűlés programjában a megnyitó ünnepségen kívül a június 19-én d. u. 1 órakor tartandó közgyűlés és valamennyi egyesületi szakosztály ülése szerepel, ezenkívül a lipcsei pálmakertben, illetőleg az állatkertben esténként nagy kerti ünnepség is lesz. A vándorgyűlés befejeztével 22 társasírándulás van tervbe véve, melyek Szászország mezőgazda-

sági és gazdasági ipari viszonyaival, valamint az ország természeti szépségeivel hivatva megismertetni a résztvevőket. A vándorkiállítás igen gazdagnak és érdekesnek ígérkezik. A kiállításon látható lesz 347 ló, amelyeknek kétharmada hidegvérű, 950 db szarvasmarha, melyek között valamennyi Németországban előforduló tájfajta képviselve van, 858 db juh, 669 db sertés, köztük legnagyobb számmal hannoveri és westfali nemesített sertések, 290 db kecske, továbbá juhász-kutyák, házinyulak, baromfi és nagyszámu édesvízi hal. A mezőgazdasági termények osztálya jóval gazdagabb, mint az eddigi kiállításokon, kivált sok nemesített vetőmag, sörárpa, burgonya, komló, kender, len, friss gyümölcs és gyümölcskészítmény, friss főzelékfajták, tej, vaj, sajt és egyéb tejkészítmények, méz és különféle konzervek jelentettek be. A kiállítás területén felállítandó kóstolósarnokokban számos borfajtát, gyümölcsbort, továbbá frissen fejt tejet fognak kimérni. Talán legérdekesebbnek ígérkezik a gazdasági gépek és eszközök kiállítása, ahol ötödfélszáz kiállítónak 10 ezer különféle gép és eszköz táru majd tarka, de mégis jól áttekinthető sokaságban a szemlélők elé, köztük 130 még sehol ki nem állított újdonság. *Felhívjuk egyesületünk t. tagjait, hogy amennyiben e nagyérdemű kiállításán részt óhajtanak venni, szíveskedjenek e szándékukat az OMGE. titkári hivatalával f. hó 16-ig beszérolag közölni, hogy nevüket a D. L. G.-nak idejekorán bejelentessék és részükre, mint az OMGE. képviselői részére, belépti jegyeket eszközölhessünk ki.* Kiváltképpen tanulságos lesz a D. L. G. állatkiállításának összehasonlítása a mi június 6—10-iki jóval impozánsabb arányúnak ígérkező országos állatkiállításunkkal.

Nyilvános kertészeti tanfolyam Szegeden. A nagyközönség részére Szegeden rendezendő gyümölcs-, vetemény- és virágkertészeti tanfolyam ünnepélyes megnyitása május 6-án délután folyt le nagyszámu hallgatóság jelenlétében. *Bodor Antal* dr. igazgató megnyitó beszéde után *Molnár István* dr., a Magyar Gazdaszövetség kiküldött képviselője nagy tetszéssel fogadott előadásában fejtegette a kertészet jelentőségét s ama módokat, melyek segítségével hazánkban a belterjes kerti gazdálkodás fellendíthető. Utána *Jeszenszky Ignác* nagyikikindai lelkes kezdte meg a talajművelésről s zöldségtermesztésről szóló négy napos előadásorozatát. A tanfolyamon előadnak még *Maurer János* (Kecskemét) a szőlőművelésről, *Horváth István* a gyümölcstermelésről, *Nemeskay István* a talajművelésről és *Szabó Kálmán* a virágkertészetről.

A nép felvilágosítása. A Nemzeti Állam szerkesztősége e hó 9-ikén Nádudvaron a piac téren mintegy kétezer kiscgazda és mezei munkás jelenlétében érdekes előadást tartott a szociálistámszról és a szociálista vezérek működésének káros következményeiről. Az előadáson megjelent hatszáz „Mezői-párti” újjászervezett szociálista is. A szervezett munkások, miután a szerkesztőség plakátjait a falakról letépték, azzal az elhatározással vonultak fel, — melükön a vörös kokárdával és a joggúval — hogy az előadást meg fogják zavarni. Erre azonban nem került a sor, mert Tali Ferenc szerkesztő beszédének hatása alatt teljesen lecsillapultak és a másfélórán át tartott tanulságos előadást nagy figyelemmel és fokozott érdeklődéssel hallgatták. Aztán a kiscgazdák közé vegyülve ezekkel együtt csendben szétoszlottak.

Lódijazások Temes vármegyében. A temesvármegyei lótenyésztő-bizottmány a megyei gazdasági egyesülettel és a mezőgazdasági bizottsággal f. évi május 23-án d. e. 1/9 órakor *Székelykevény*, június 6-án d. e. 9 órakor *Véghváron*, június 10-én d. e. 9 órakor *Orczyfalván* lódijazásokat rendez, amelyeken a temesvármegyei lótenyésztők vehetnek részt. A bejelentések május hó 15-ig a Temesvármegyei Gazdasági Egyesülethez intézendők.

Losonczy gyapjuvásár. Behozott 600 q, melyek mosatása és szárazsága nem volt telje-

sen kielégítő. A fizetett árak 15%-kal voltak magasabbak a tavalyiaknál. Parasztyapjuk 150—170 K., uradalmi tételek 180—210 K.-n keltek el 50 kilónként.

Fagykarak a szőlőkben. A földmívelésügyi miniszteriumba a szőlőket ért fagykarakról az állami szakközvegektől hétfőn estig a következő jelentések érkeztek be:

Az egri vinczellériskola igazgatósága jelentése szerint f. hó 8-án hajnalban —4 fok mellett a szőlők elfagytak.

A bihariószegi vinczellériskola igazgatósága jelentése szerint f. hó 8-án éjjel Ermelléket 20—30%-nyi még pontosan meg nem állapítható fagykár érte.

A tapolezai vinczellériskola igazgatósága jelentése szerint f. hó 7-én éjjel fagy volt, hőmérő 1-8° a nulla fok alatt; különösen a lapiszőlőkben nagy a kár és annak terjedelme csak pár nap múlva lesz megállapítható.

A ménési vinczellériskola igazgatósága a következőket jelenti: Aradhegyalja szőlői f. hó 7-én éjjel lefagytak, északi és nyugati hegytetőkön, lejtőkön teljes a fagykár, kevésbé értott a déli lejtőkön, baraczkai telepen; Maroson tul teljesen lefagyott; innen alig van kár.

A kecskeméti vinczellériskola igazgatósága jelenti, hogy Miklóstelepen és környékén vasárnap virradóra a szőlők teljesen lefagytak; kár 90—100%.

Bereg, Ung és Szabolcs vármegyék szőlőiben 7-től 8-ra virradó éjjel részleges, következő éjjelen pedig általános fagy volt. Az 5—10 cm. hosszúságú és fűrtökkel dusan megrakott termőhajtások mind lefagytak, míg a ki nem fakadt termőrügyek épek maradtak. Ezek kedvező időjárás mellett az eddig remélt összes termésnek mintegy 30%-át adhatják.

A nyitrai borászati felügyelő jelentése szerint ma éjjel —2 fok C. fagy volt, szőlőkben legkevésbé 60% kár. A gyümölcs is elfagyott.

Maros-Torda vármegye Kővesd községében 3-án mogyorónagyságu jég esett. Marosvásárhelyen 2 nap óta havaz, szőlőben és gyümölcsben nagy a kár.

A fehértemplomi borászati felügyelő jelenti, hogy tegnap hajnalban a szőlők hajtásai természetesen együtt teljesen elfagytak.

A szekszárdi határban lapi szőlőkben 80% fagykár van. Hegyi szőlőkben a kevésbé védett fekvésekben 50% az összes fagykár és ez körülbelül 1000 holdra terjed ki.

Boroszló és vidéke, valamint Szabadka, Zenta és Bérszállás községek határában lévő szőlőkben a f. hó 8. és 9-iki fagy 80% kárt tett.

A kiskutapazdi telepítvényen 7-én éjjel 5 fokos fagy volt, összes szőlőkben 2/3 kárt tett. A korai burgonya és tengeri szinten elfagyott.

Az arad-csallai állami szőlőtelepen 7-én éjjel az amerikai és európai szőlők teljesen elfagytak. A gyümölcs erősen károsodott, míg a gabonafélékben a fagykár nem látszik, csak a korán kelt tengeri és burgonya szenvedett. A rádióziós minimum 4 fokot, míg a száraz hőmérő 2-4 fokot mutatott a fagypontra alatt.

A kecskeméti vinczellériskola igazgatósága utólag jelenti, hogy 9-én virradóra ismét erős fagy volt.

A cseh cukorrépatermesztők és cukorgyárosok küzdelme. A cseh cukorrépatermesztők és gyárosok közt folyó küzdelem — amelyről már megemlékeztünk — még ma sem nyert befejezést. A küzdelemnek két lényeges pontja van, amely körül a harc foly. Az egyik a cukorrépatermesztők érdekképviseletének a cukorgyárosok által való elismerése, a másik pedig a cukorrépa beváltási árának módosított feltételek mellett való megállapítása. A cseh cukorrépatermesztők ugyan érdekeik érvényrejuttatása és megvédelmezése céljából szövetségbe tömörültek és most az a kívánságuk, hogy a cukorgyárosok a szövetséget, mint közbenjáró szövet ismerjék el és a szerződések egy egységesen megállapított szerződési minta szerint csakis a szövetség közveti ése útján jöhetnek létre a cukorrépatermesztők és cukorgyárosok közt. A cukorgyárosok mindeddig nem hajlandók a termesztek szövetségét, mint közbenjárót elismerni, meremven ragaszkodnak ahhoz, hogy az egyes termesztekkel szabadon szerződ-hessenek ezután is. Ezen állapontuhoz valószínűleg azért ragaszkodnak oly meremven, mert

az egyes termesztek szövetségét a szövetség által megállapítására tők a cukorrépa átvétel helyett, mon feleli szá mint a cukorrépa részesevést. A szerinti átvétel Nyugatón és a nak ettől az a A cseh cukorrépa ebbe sem haza zótti küzdelem jedni a jövő e is, mert a term kisebb területe és kiszántott telen termés a jövő időszakba járn, annál is téntek szövettek

Ki akar kölcsönt akar fők Kisbirtokosok Budapest, V., Az intézet egy kölcsönököt, és kisbirtokosok már 300 K.-től fizet tartozása kölcsönével seg az intézetet a köl minden a kölcsönök a földbirtok Ha az adós esőnt föl nem tartozását akár mikor visszafizet minden tek egyszerű levél gositást.

Az új főkben bejelentés zásokra v megrendel r.-t.-nál Bu hirdetést.

Nem

	Május	Ké
Buza		
Rozs		
Zab		
Tengeri		
Árpa		

az egyes természetével szemben a szerződést inkább köthetik meg a saját javukra, mintha a szövetség hatalmas erkölcsi súlyával kell a feltételeket tárgyalnia. Jól tudják a cukorgyárak, hogy ez a kérdés életkérdés számba megy részükről és azért ebben nem engednek. A küzdelem másik ütközéspontja a répaátvételi árak megállapítására vonatkozó módosítás. A természet a cukorrépának cukortartalom szerinti átvételét kívánják, az eddigi mennyiség szerinti átvétel helyett, továbbá a minimális cukortartalom felüli százalék külön jutalmazását, valamint a cukorárak emelkedéséből őket megillető részesedést. A cukorrépának cukortartalom szerinti átvétele mindenütt otthonos a művelt Nyugaton és azért érthetetlen a cukorgyáraknak ettől az átvételi módtól való idegenkedése. A cseh cukorgyárak, akár csak a mi gyáraink, ebbe sem hajlandók belemenni. A két fél közötti küzdelem ily körülmények közt át fog terjedni a jövő cukorrépa-termesztési kampányra is, mert a természetek nagyrésze egyelőre, ha kisebb területen is, az idén a kevésbé sikerült és kiszántott öszi helyett cukorrépát kénytelen természeteni. Remélik azonban, hogy a jövő időszakban küzdelmük eredményével fog járnai, annál is inkább, mert komoly lépések történtek szövetségi cukorgyárak felállítására iránt.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhére. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Az új földadótörvény értelmében bejelentendő mivveléság változásokra vonatkozó nyomtatvány megrendelhető a „Patria” nyomda r.-t.-nál Budapest, Köztelek. Lásd hirdetését.

NYILTÉR.)*

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófrakpart 8.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Az időjárás hideg, a fagyok az ország majd minden vidékén a legnagyobb veszedelemmel jártak. A földművelésügyi miniszterium legutolsó jelentése a vetések állapotáról nem kielégítő helyzetéről számol be. A várt csapadék bekövetkezett ugyan, de enyhe száraz időre volna szükség, hogy a növényzet megfelelően fejlődhessek. A csapadék használt a réteknek és legelőknél is, bár a takarmány és szalma annyira fogyatékban van, hogy az állatállomány válságos helyzetével kell számolnunk.

Ami az üzleti viszonyokat illeti, a külföldi piacok irányzata szilárd volt, az amerikai tözsdéről érkező jelentések szerint a vetések állapota ott sem kielégítő s a készletek is igen csekélyek. Az angol piacokon szintén szilárd volt az irányzat, míg a francia üzletmenetben lényegesebb változás nem konstatalható. Az irányzat szintén a szilárdulás jegyében jelentkezett. A vetéseket illetőleg ott is rossz időjárás uralkodott. A németországi piacokon igen szilárd volt az irányzat, a vetésekről érkező jelentések kedvezőtlenek.

A magyar és az osztrák piacokon az üzlet hangulatát az időjárás viszonyok befolyásolták. Nagyobb változások nem igen jutottak azért érvényre. A készbuzárákban csökkenést jósoltak a csapadéka való tekintettel, ez azonban jelentékenyebb mértékben nem következett be. Készletünk alig van, a malmok alig rendelkeznek 8-10 napra elégséges őrési anyagfelett, nagyobb tételű eladások pedig egyszerűen azért nem történnek, mert a gazdák kezén már nincsenek. Akármilyen magas áraink is vannak tehát, ebből csak kevés árutulajdonosnak van előnye. Vélemények hallatszanak, hogy a jelenlegi árrakkal fog kezdődni az új kampány. A magas buzaárakkal szemben úgy hírlik nem a legjobbak a liszteladási viszonyok, különösen a barnább lisztfajtákban. Valószínű, hogy ez kisebb arányú üzembeszüntetést fog maga után vonni.

Rozs iránt csekélyebb az érdeklődés, a fogyasztás tartózkodik.

Zab szintén csendes irányzat.

Tengeriben a felmondott mennyiség az árakra bizonyos mértékben nyomást gyakorolt, sok a romlott áru, ami szintén sürgős elhelyezést kíván.

*) E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Árpában nincs üzlet.

Az egyes gabonaneműekről, azok áraitól és az azokban végbement változásokról napjelentésünkben számolunk be.

Napjelentés a gabonatözsdéről.

1909. május 11.

Olcsóbb amerikai jegyzésre és a javult időjárásra a mai buzaüzlet igen lanyha volt. Árak 20 fillér, egyes esetekben 40 fillérig hanyatlottak. Forgalomba került 12,000 q.

Rozs lanyhább és 19:50 K.-ig jegyezhető Budapest fuvartavolságában.

Árpa csendes, kínálat és vételkedv csekély.

Tengeri 5 fillérrel olcsóbb, 15:10-15:20 K. Budapest paritásában a napiérték. Tiszavidéki állomásokon 14:30-14:40 K.-át fizettek.

Zab szinte veszített értékéből, jó áru 17:70 K., selejtes minőségű 16:90 K. mellett adatott el.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm 81 k. 30 K. 20 f., 250 mm. 79 k. 30 K. 20 f., 300 mm. 80 k. 29 K. 90 f., 200 mm. 79:5 k. 29 K. 70 f., 200 mm. 79 k. 29 K. 70 f. Bácskai: 100 mm. 79:5 k. 29 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 29 K. 80 f., 300 mm. 77 k. 29 K. 20 f.

Duna-Bácskai: 2100 mm. 75:5 k. 28 K. 30 f. Dunai: 730 mm. 78:5 k. 28 K. 10 f., 100 mm. 78:5 k. 27 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 27 K. 60 f., 1600 mm. 78 k. 27 K. 95 f., 100 mm. 75:5 k. 28 K. 50 f., 920 mm. 75:5 k. 28 K. 10 f., 500 mm. 77 k. 28 K. 10 f., 1000 mm. 76 k. 28 K. 10 f.

Raktár: 1000 mm. 78 k. 27 K. 60 f.

Zab: 200 mm. 16 K. 80 f. kp., 100 mm. 17 K. 40 f. kp., 100 mm. 17 K. 60 f. kp.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1909. májusra	27:34 K.
" októberre	23:54 "
Rozs 1909. októberre	18:70 "
Zab 1909. májusra	16:60 "
" októberre	14:84 "
Tengeri májusra	15:20 "
" júliusra	15:62 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1909. év május hó 11-én. A székessövárosi vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 100 szekér réti széna, 23 szekér muhar, 21 szekér zsupszalma, 22 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 18 szekér tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, zabosbukkony, köles stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Árak fillérekben q.-ként a következők: réti széna 780-1300, muhar 900-1300, zsupszalma 760-860, alomszalma 560-640, takarmányszalma —, kéve tengeriszár —, egyéb takarmány —, föld luczerna 940-1200, köles —, arju 800-1200, szalmassecska 800-880. Összes kocsiszám 189. Összes súly 226,800 kg.

Nemzetközi gabonapiacoz 1909. május 8-tól 1909. május 12-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odesza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	11	29.80	23.17 ¹	81.60	80.20	80.97	25.10	26.84	—	20.70	21.69	Május	27.82	23.81 ²	29.84	24.94 ²	23.40
	7	30.—	23.17 ¹	31.40	30.20	30.68	25.14	26.84	—	20.70	21.69	Junius	23.70 ⁴	22.25 ³	28.80 ³	25.30	22.90
Rozs	11	20.—	—	20.80	19.80	22.42	17.64	—	—	—	16.32	Május	—	—	21.12	17.40 ²	—
	7	20.10	—	20.80	19.80	22.42	17.64	—	—	—	16.32	Junius	18.82 ⁴	—	21.62 ²	17.64	—
Zab	11	18.30	—	19.10	19.40	22.72	—	—	—	—	—	Május	—	—	21.62	—	—
	7	18.40	—	19.30	19.40	22.72	—	—	—	—	—	Junius	14.98 ⁴	—	21.90 ²	—	—
Tengeri	11	15.80	—	16.40	16.40	20.94	—	16.66	—	12.19	—	Május	15.30	—	19.60	—	14.16
	7	15.40	17.87	16.50	16.40	20.94	—	16.34	—	12.19	—	Junius	15.72 ²	—	—	—	—
Árpa	11	18.10	—	—	—	23.60	—	—	—	—	—	Május	15.06	—	19.53	—	14.48
	7	17.90	—	—	—	23.60	—	—	—	—	—	Junius	15.56 ²	—	—	—	—

Jegyzet: 1) Red winter II.
2) Jul-aug.
3) Szept. 4) Október.

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt. Az üzlet a lefolyt hét elején élénkebb volt, miután Ausztria is vásárolt, később a beállott esőzések folytán azonban ismét esendősebb hangulat uralkodott. Amennyiben a viszonyok nem javulnak, úgy egyes malmok hamarabb lesznek kénytelenek üzemüket beszüntetni, mint az előző években, amit nagyobb vidéki malmok máris cselekedtek. Rendelkezések kedvezően érkeztek.

Heti lisztforgalom 62,399 q volt.

A fővárosi malmok átlagos buzáliszt jegyzései 100 kg-ként Budapesten, elegsúly tisztaságként, szákosztul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	43-	42-20	41-40	40-80	39-60	38-80	37-40	33-20
		7 ¹ / ₂	7 ¹ / ₄	8				
		30-80	24-20	15-20				

Rozslisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	36-80	30-	28-	28-	27-20	26-40	25-80

Korpa. Prompt áruban élénk kereslet mutatkozott, miáltal az árak emelkedtek. Őszi áru iránt nem mutatkozott nagy érdeklődés.

Heti korpaforgalom 15,828 q volt.

A többi abraktakarmányozók árak a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg-ként.

Finom korpa 1909. májusi száll.	12-10-12-20
Goromba " " " " " "	12-20-12-30
Finom korpa 1909 máj.-juniusi szállításra	11-90-12-
Goromba " " " " " "	12-12-10
Finom korpa 1909. szept.-decz száll.	11-30-11-40
Goromba " 1909. " " " "	11-50-11-60
Rozskorpa " " " " " "	12-10-12-20
Árpada és árpaderce	14-30-14-40
Malomkonkoly	13-70-13-80
Budapesti gyári repceporács	14-50-14-60
Derby melasse ab Hatvan v. Pozsony	11-40-11-50
Szárított moslék száak nélkül	14-20-14-30
Malátacsira " " " "	13-90-14-
Szárított répaszetel, " ab állomások	14-20-14-40
Szörp 48-50% cukortart. hordó nélkül	
ab cukorgyár	9-40-9-50
8-as számú takarmányliszt	14-80-15-

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1909 május 11-én.

Az állandóan hűvös és esős időjárás folytán igen kevés spárga érkezett; a jegyzések állandóan magasak maradtak. Ia. friss teavaj változatlanul szilárd. Burgonya lanya. Tojás export híján csendes, olcsóbb árak beköszöntését várjuk. A konzerválás folyamatban van.

Mai árak:

Husnemtek: vidéki marhahús hátulja 1-32-1-44 K., eleje 1-04-1-16 K., vidéki borjú bőrben, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 1-11-1-12 K., helybeli borjúhús 1-12-1-28 K., sertésbús szalonnával 1-40-1-42 K., lehuzott sertés 1-50-1-52 K., szalonna friss 1-24-1-28 K., szalonna sózott 1-28-1-36 K., szalonna füstölt 1-40-1-44 K., olvasztani való 1-44-1-52 K., háj 1-60-1-64 K., sertészsír 1-50-1-52 K. kg-ként. Füstöltbús (vidéki) kg-ja 1-40-1-60 K., hasai sonka 1-80-2- K., szalámi magyar 3-20-3-40 K., szalámi nyári 1-20-1-40 K., bárány párja K.-ig.

Vad: 5x 1-60-0- K., szarvas K., vaddisznó K., K. kg-ként egészben, nyul nagy 0-0-0- K., nyul stüldő 0-0-0- K., fogoly 0-0-0- K., fészék 0-0-0- K., erdei szalonna K., dámvad 0-0-0- K. kg-ként. Fenyvesmadár kötegye 0-0-0- K.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 2-20-3-80 K., stíni való 0-0-0- K., liba fiatal 18-20- K., kacsa sovány 3-60-5- K., kacsa hizott 4-40-6- K., lud hizott 14-18- K., tyúk 4-40-80 K., pulyka 7-8- K., élő sovány liba K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1-30-1-80 K., hizott rucza 1-50-1-80 K., hizott pulyka 1-20-1-50 K., levestyúk 1-40-1-50 K., pulyka sovány 0-0-0- K. kg-ként. Poulard 1-80-2- K., gyöngytyúk K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 3-20-3-40 K., II. 2-80-3- K., főzvaj (köpült) 2-2-2-40 K., tehén túró 28-36 fill. kg-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállítatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonárú) sárga 8-9-60 K., rózsás 8-9- K., fehér 5-8- K., kifi 1- K., sárgarépa 100 db 24-28 K., petrezselyem 24-28 K., vöröshagyma makói 23-24- K., vöröshagyma közönséges hazai K., fokhagyma 40-52 K., káposzta 20-24 K. 100 fej. Burgonya, új K. Kalarábé K. 100 db, spárga solo 0-0-0- K., közép 0-0-0- K., levecspárga 0-40-0-60 K. kg-ként. Zöldbab, hüvelyes 0-0-0- K., kifejtett 0-0-0- K., zöldborsó, hüvelyes K., kifejtett 0-0-0- K., paradicsom K. 100 kg-ként. Uborka salátának való 40-60- K., ecsetbe K., savanyítani 0-0-0- K. 100 db-ként. Paraj 0-0-0- K. kg-ja.

Gyümölcsfélék: Szőlő madelaina 1-60-0- fill., érett chasselas fillér kg-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 60-80, másodrendű K., harmadrendű apróáru K., körte elsőrendű K., másodrendű 0-0-0- K. q-ként. Dió I. 40-60, II. 30-40 K. 100 kg-ként. Görög dinnye F., kantalup K., szárított belföldi szilva K., belföldi szilvaiz K., ringló K. 100 kg-ként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Mész 70-95 K. kg-ként. (A szövetkezet - mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviseelője - minden méxértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsiz 0-0-0- fillér kg-ként. Gomba szárított 0-0-0- K., szappan K., fill., lenesse (erdélyi) K., bab apró K., nagyszemű K., lenesse K. 100 kg-ként.

Tojás: hácskal 75-78 K., erdélyi apróbb áru 0-0-0- K., meszes K. eredeti ládánként (1440 db).

Bécal szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1909 május hó 10.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
	drb		drb
Hizott marhában felhajtás	3829	Hizott marha	3829
Csontozni való marhában felhajtás	817	Legelőmarha (Wiedev.)	
Összesen	4646	Csontozni való	817
Kiadatlan maradt	19	Összesen	4646
Származási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyarországi	3068	Ökör	3209
Galicz. s. bukovinai	538	Bika	714
Oszták tartományokból	1040	Tehén	568
Összesen	4646	Bivaly	155

Árak (100 kilogrammonként élősúlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	70-78-80	64-89	50-63
Galicziai hizott ökör	76-82-86	70-75	
Tarka hizott ökör	82-88-90-99	72-80	66-71
Bikák	60-74-76-80		
Hizott tehén	52-74		
Legelőmarha			
Boszniai marha			
Bivaly	38-50		
Kisgazd. hizó ökör	52-62		

Irányzat: élénk, prima minőségű ökör a multheti árt megtartotta, ellenben többi minőség 1 K.-val drágább. Bika, csontosmarha és bivaly 2-4 K.-val drágább.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4°/_o levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz	(páronként 400 kg. felül)	fillérig
Öreg közép	300-400	"
Fiatal nehéz	320 kg. felüli súly	144-146 "
" közép	250-300 kg.	144-146 "
Fiatal könnyű	250 kg.-ig	144-146 fillérig

Árak élősúlyban kilogrammonként 4°/_o engedmény.

A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Szerkesztői üzenetek.

V. A. Csoma. Kérésére a lapunk f. évi 28. számában megjelent „Hereféle magvak ólomzárólasa” című cikkben talai felvilágosítást.

H. K. Cselény. Az idei német mezőgazdasági vándorkiállítás és vándorgyűlés június hó 17-22-ig tartatik meg Lipcsében, hővebbet a Vegyesek közt.

P. E. Bucsnay. A Köztelek f. é. 35. számában megismertetett ojtóanyagot az Állatorvosi Főiskola járványtani laboratóriuma (Budapest, X. ker., Szállás-utca 3. sz.) termeli és küldi szét, minthogy azonban a termelése ezidőszertig még nagy nehézségekkel van egybekötve, a laboratórium a netaláni megrendeléseknek csak korlátozott mértékben tehet eleget a rendelkezésre álló készlet arányában. Az ojtóanyagból jelenleg egy liternyi mennyiség 50 koronába kerül, a bejuttathoz pedig a következő mennyiségek szükségesek: 25 kg.-on aluli sertésnek 15 kcm., 25-50 kg. súlyú sertésnek 20 kcm., 50 kg.-on felüli sertésnek 25-30 kcm. A bejuttatás csakis olyan sertésfalkában ajánlatos, melyekben a sertésvész már fellépett, illetve egy-két elhullott állatot határozott sággal megállapított. Az ojtóanyagot a laboratórium csak állatorvos megrendelésére küldi szét, a megrendelésben pedig meg kell jelölni a bejuttatandó állatok fajsúlyát és testsúlyát. —y—

Meinl Gyula
Budapest,
II. Kossuth Lajos utczal.

Kávészó behozatal = téa behozatal = kakaó és csokoládé.

Posta-küldemények Magyar-ország minden helységébe.
Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Szőlőpermetező előnyáranlat!
Legkisebb szükségletnél gyári ár!!!

Hogy közkedveltségnek örvendő, legújabb szerkezetű permetezőimet széles körben megismertessem, a fogyasztóközönséggel közvetlen óhajtok összeköttetésbe jutni. Ezért, míg készletem tart, „Victoria” permetezőimet, melyek az elképzelhető legelőkeltebb erős vörösrézből, 5 évi irásbeli jótállással, melyek eddig 28-30 koronáért lettek árusítva, a gazdaközönségnek is gyári áron, 19 kor.-ért szállítom.

Csomagolást nem számítok. 5 db rendelésnél bérmentve minden vasutállomásra. Rendelések a beérkezés napján elszállítatnak. Megrendelhető:

SOHR PÁL
czégnél, Somogysszill 45. sz.

37. SZÁM 19

Utólérhetően telj.

Szénaforgó
Uj fűkasza
UMRA
Gőzcseplő

Földbirtokosok

eladásával, töz mindenféle me sok és mezőgazdas birtokosokt és tisztességesen kisz dekeiket megvéden felül információzt pesti Gabonatözs Magyar Kereskedel

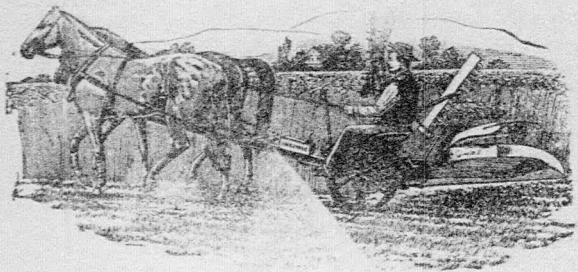
A karádi ur
nan javított és
8 lóe
eladó, 6500 k „József” majortást ad az ura

Szatmár megye (vasutállomástól) belsőségek, csele esetleg ez évi t Az ingatlanon Ugyancsak eladó völgyi fürdő szo is. **RácZ Béla RácZ Endre**

PÁ
Az Erdély július hó 1-én
lesz betölten (és érettségiv tatni, aki a nyelvmerette **Pályáza**
A gyakerk dőknek szem világoztást n

3642

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Új gabona- aratógép „Handy“

Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj fűkaszálo „Darling“

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészlet 12 HP-ig — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

Földbirtokosok és Mezőgazdák!

En alulírott üzletszerűen foglalkozom **mezőgazdasági czikkék, gabona, takarmányfélék (horok)** eladásával, **tőzsdei ügyletek kötésével**, **ugyszintén elfogadok mindenféle megbízásokat, azaz vételek eszközését** földbirtokosok és mezőgazdák részére. Czelom csekély megbízási díj ellenében a földbirtokosokat és mezőgazdákat tisztességesen kiszolgálom és érdekeiket megvédem. — Czégem felől információit nyújt a Budapesti Gabonatőzsde és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank. ::

Tisztelettel
ZUCKERMANN EDE
BUDAPEST, VIII., TAVASZMEZŐ-UTCZA 12.
TELEFON 69-00. 3475

A **karádi uradalomban** egy számfeletti, használt, de újonnan javított és teljesen jó karban lévő

8 lóerejű gőzcséplőkészlet

eladó, 6500 korona készpénzfizetés mellett. A gép az uradalom „József” majorjában bármikor megtekinthető. Bővebb felvilágosítást ad az **uradalmi tisztartóság**, posta **Sárospatak**.

3476

ELADÓ BIRTOK.

Szatmár megye fehérgyarmati járásában, **Csaholcz** községben (vasutállomástól 30 perc) 700 hold (1200 öles) tagos birtokomat, belsőségek, cselédházak, istállók, 5 szobás urilakással és kerttel, esetleg ez évi természettel is (500 hold őszi-tavaszi vetés) eladom. Az ingatlanon 250.000 korona 5%-os törlesztéses kölcsön van. **Ugyancsak eladom** Szatmár megye Turvékony határában a máriavölgyi fürdő szomszédságában lévő 180 köblös tagos birtokomat is. **Rácz Béla**, Szatmár. Felvilágosítással szolgál még **dr. Rácz Endre** ügyvéd Szatmáron. 3422

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában folyó évi július hó 1-én egy

gyakornoki állás

lesz betöltendő, melyre gazdasági akadémiai végzettséggel (és érettségivel) bíró olyan nőtlen fiatal ember fog alkalmaztatni, aki a fogalmazásban kellő jártassággal és lehetőleg nyelvismerettel is (főképp a német nyelvben) rendelkezik.

Pályázati határidő: május 24.

A gyakornok munkaköréről és javadalmazásáról érdeklődőknek személyes vagy levélbeli megkeresésre, előzetesen felvilágosítást nyújt az egyesület titkári hivatala, Kolozsvárt.

3642

Az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöksége.

Eladó birtok!

Nógrád megyében, országút mentén 240 magyar hold gazdaság, saját kezelés alatt, megfelelő épületekkel, felszereléssel és természettel 92,000 korona.

3171

Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5.

Telefon 12-85.

Telefon 12-85.

Juhászat feloszlatása miatt

Rambouillet-Precoce keresztezésű tenyészetünk egészben vagy kisebb mennyiségekben is eladatik. Eladásra kerül:

3 db importált 3 éves kos	} megállapodás szerinti árban.
44 db 1 és fél éves kos	
30 db 2 és fél éves kos	} páronként 60 kor.
5 db 1 és fél éves anyabirka	
516 2-3 éves anyabirka	

melyek a tarnamérai uradalomban, posta Tarnaméra, Heves megye, bármikor megtekinthetők. Vasutállomás Ludas, hova kívánatra kocsit küldünk. 3441

Pinzgau-i bikák.

Hét darab tisztavérű 22-24 hónapos, igazolvánnyal ellátott **pinzgau-i bika** eladó **Juhos Gyula** gazdaságában, **Zaguzsen**, **Krassószörény** megye, posta, táviró, vasutállomás.

3173

ELADÓ BIRTOK

Szabolcs vármegyében, Levelek-Magyon (a Kende Sándor-féle) **1150 kat. hold** jó minőségű

homoki birtok

80 hold dohány-engedélylyel, a birtokhoz tartozó s 720 hl. szeszkontingenst élvező, elsőrendű gépekkel felszerelt

mezőgazdasági szeszgyárral

és olajmalommal együtt kedvező feltételek mellett

eladó esetleg bérbe kiadó.

A birtokon modern uri lakás és megfelelő gazdasági épületek vannak. Vevő 345.000 koronás 4³/₄ százalékos amortizációs kölcsönt átvállalhat.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos:

Debreczeni Első Takarékpénztár.

3349

180 drb magyar tinó részére nyári legelő kerestetik,

lehetőleg közel Tura, vagy Tápíószecső községek határához. Értesítés és árfeltételek iránt kéretik Hevesy Lajoshoz, Budapest, V., Deák-Ferencz-tér I. sz., vagy Mészáros Ferencz intézőhöz, Tápíószecső, Pest megye, fordulni.

3474

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta **zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópokrócot, manilla gép-kéveket, „Hungaria“ kézi favéges NAGEL ADOLF kéveket, zsineget, spárgát** míg árait be nem kérte.

zsák- és ponyvagár és kölcsönintézet
BUDAPEST, V., Arany János-utca 10.

FIEDLER-SZÜRŐ.
Legjobb és legnagyobb munkaképességű tejszűrő önzáró fedéllel.
Az 1907. évi égeri tejszűrőversenyen jutalomdíjat nyert.
Ugyis az összes tejjelgazdasági eszközök.
Krása Rudolf, Wien, VII., Kirchengasse 29.
Kérje a 9. számú árjegyzéket (A 9. szám megadása okvetlen szükséges).

Szenzációs találmány!
Acetylen világítás
villamos gyújtás és kioltással ::
Kastélyok, gazdasági épületek, istállók és kertek részére. — Ugyanoly kényelem, mint a villamvilágításnál. — Egy gombnyomás és a távolban levő acetylen-láng kigyullad, újabb gombnyomás és az égő láng elalszik!
Robbanás kizárva! Biztos önműködő készülék!
LAKOS és SZÉKELY magánmérnökök
gyár és vállalat acetylenvilágítás s vízvezetékberendezésére.
BUDAPEST, VII., Aréna ut 64. szám
Telefon 80-87. Telefon 80-87.

Haszonbérbeadó birtok.
Felső-Magyarországon egy körülbelül 800 magyar hold kiterjedésű földbirtok (körülbelül 620 hold szántóföld és rét, a többi legelő, kert és belsőség) egy vasúti fővonalától 7 kilométerre, **folgyó évi október hó 1-én haszonbérbe adatik.** Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad, kinek címe **Haasenstein és Vogler (Jaulus és társa)** hirdetési irodájában Budapest, V., Dorottya-utca 9. megtudható. 3464

A BANKÜGY.
ről, különös tekintettel az önálló magyar nemzeti bankra, írta Mezey Gyula. Ára 2 korona. „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest IX. ker., Üllői-ut 25. UJ! UJ!

Főzelék- és vetőmagvakat
termel és termeltet, vesz és elad nagyban
GYÖRGY és TÁRSA
BUDAPEST.
Központi iroda: IV., Deák Ferencz-utca 21. sz. 3235

Nincs többé büz!
A Bonodor folyadék a legbüzősebb árnycsökkentő szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysúlyu 5 kg. csomag bérmentve 7.50 K.** (Elegendő egy évre.) 1 kg. próbacsomag **2.50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanítására kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés kérésért vagy utánvétellel. Számos elismerőlevél.
Vezérképviselő: 3324
FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK
ALAPÍTOTT 1884
BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSEZET és GÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.
ÁRJEJYZÉK és FELVILÁGOSÍTÁS KIVÁNTATRA INGYEN.

Kérjen ajánlatot az elismert legjobb minőségű „BELLÁN“-féle **kévekötelekről,**
valamint hámszárú, lókötőfék, rudalókötélek, lónyalók, marhakötélek, továbbá harang, tuta, ruhaszárító stb. kizárólag hosszszálú, bácskal kenderből készült gazdasági, háztartási és ipari célokra szolgáló kötelekben, kender, len és juta; gabona-, gyapjú-, lész- és szénzsákokban, ponyvákban úgy vízmentes, mint természetesben. Dohány- és cserkötő, valamint szőlőkötő zsineg, illetve fonalbán. Ökör-szálkosarokban, 3 águ erős kenderzsinórban, melyek tartósabbak és kényelmesebbek, mint a sodronyból készületek, továbbá kőcban géptisztításhoz, olasz kenderben tömítéshez s ugyis minden e szakmába vágó szükségleti cikkre a 25 éve fennálló
BELLÁN MÁTYÁS
kender, kötél, tornakészletek, hintaágyak, tenisz halász és lóhalók kézműipar telepéről
Dunacséb (Bácska). 3459
Saját kendertermelés, áztatás, gerobnázás és feldolgozás. Gyártmányok kifizetve: Szeged, Pozsony, Nagybány és a pécsi kiállításokon aranyéremmel.
Sürgőnyezim: **Bellán Dunacséb.**

Orsz. törzskönyvezett tisztavérű berni tenyészetemből **12 darab 1 1/2-2 éves bikát**
eladok. Poland-china és Yorkshire keresztezésű **tenyészkocza-malaczkok**
különként egy koronájával kaphatók. 1118
Kralovanszky Kálmán, Seprős, Arad m.

A legjobb
KAPTÁRAK
Meister Testvérek
kaptárgyárában
Bpest, VII., Dongó-u. 3-5. készülnek.
Árjegyzéket kívánatra mindenkor küld és minden szükséges felvilágosítással szívesen szolgál a
MEISTER TESTVÉREK faárnyagára. 3323

Pincek: BUDAFOK. Kirendeltség: Közp. Vásárosnamény. Baromfiüzem: BUDAFOK.
MAGYAR GAZDÁK ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST.
Értékesít buszfényt, baromfi, vadfélék, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindenemű élelmiszert. Hordóbor-értékesítő osztály. — Égetett szeszes italok értékesítése.
A szövetséget tagjai kedvezményben részesülnek. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.
Igazgatóság és központi iroda: IV., Veres-Pálnó-utca 40. sz.
A Magyar Országos Méhészeti Egyesület Vezérképviselői.
Élelmiszer-áruház (IV., Vámház-körút 8. sz.) hú-, csemege-, fűszer-, bor- és nagyban osztályos. — A maga nemében egyedül álló élelmiszeri intézet.
Fiókok: Marosvásárhely, Sepeszentgyörgy, Székelyudvarhely, Fiume, Erdélyi birtokok ottani fiókjaiknál mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket a legjutányosabban vételezhetnek.

KRÁSA RUDOLF
WIEN, VII., Kirchengasse 29.
Kérje az 1. számú kimerítő prospektust. (Az 1. szám megnevezése feltétlenül szükséges.)

Valódi bonyhádi friss fejős, hasas tehenet és mindenféle tenyészállatot

szállítok a legjutányosabb árban, a legjobb minőségben és bármily mennyiségben: a tejhozamra nézve garanciát vállalok és a legszolidabb kiszolgálást biztosítom. — Istállóban állatok allandóan kaphatók. 1118 Hoffmann Dávid Pusztá-Szentgyörgyi bérő Bonyhád, Tolna megye.

igen szép, válogatott vöröstarka szimmenthali jellegű 1—2—3 éves

növendék - ökor és üszöborjakat

ugyszintén legprimább lekötni való és

járomosokreit

legjutányosabb árakon ajánlanak:

Klein Testvérek kereskedők

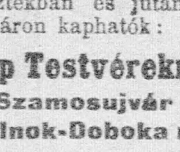
Czellődömök. Megrendelések egyesség szerint bármikor is elfogadtnak. 882

Általánosan elismert legelsőrendű járomos magyar-faju erdélyi-ökrök, 1 és 2 éves ökor-borjak és beállítani való tarka-ökrök

egész éven át a legnagyobb választékban és jutányos áron kaphatók:

Papp Testvérek Szamosújvár (Szolnok-Doboka m.) 3309

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat s tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben coulansul és legolcsóbb árakon szállít:

Fenyves Flaschner Sándor tehenkereskedő.

Levél- és sürgőnczim: Budapest, V. l., Bethlen-u. 29. Telefon 104-37. Istállók: Kispeszt, Üllői-út 24. Telefon „Kispeszt 18.”

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak

járomos ökrök, tindk,

sörtések, jubok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik. Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. Telefon 311. 424

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns árakon szállít: 3146

KLINGER MÓR tenyész- és használati-kereskedő

Kispeszt. Lakás és istállók: Kispeszt Költői-utca 5. sz. Levél- és sürgőnczim ugyanaz. Telefon. Kispeszt 35. Sajtó házbán.

Kiválóan csontos nemes s jőfejlődésű Bonyhád-Simmenthali keresztezésből eredő 1 1/2-2 éves tenyész-bikák

eladók. fedeztetés kiprohálvá. Yorkshire tenyész. Pusztá-Ferua, posta Csákvár. Az intéző. 3173

Vegyesek

Szalmaért 80 db lónak a trágyáját adom egész éven át a vasúthoz: szállítva. Levél-kérésnek Fodor Rezső és társa nagyfaluvaros, Budapest, Bihor-utca 12. 1183

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schwegelhoff Kern-Wirtl kiváló mesterek gyármanál 200 forinttól feljebb. Pianók 160 forint, új zongora vagy pianó 250 főtől feljebb, minden árban. Zongora-, zimbabalmangolás helyben és vidéken szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöltetnek. REMÉNYI MEHÁLY a Magyar Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI. Király-utca 53. sz. 1199

Mesterséges fűszerek létezésére kiválóan alkalmas mongol fűszár tenyésztojásokra, darabonként 80 fillértől elfogad Uradalmi erdészeti hivatal Galgóc 1005

Eladó 8-as Clayton & Shutt-leworth-féle cséplő-garnitúra szalma-, fa- és szénfűtésre berendezve, 1908. évben a kazán gyárlag javítva, cséplő is kitűnő jó karban. Összes kis és főszállal ára 2400 korona. Czim: Lutter Béla Budapest, I. Fehérvári-út 19/B. 1077

Vadászpuskák beszerzésére

vező alkalmi vétel, részben árverésből, részben örökségből és más alkalmi vételből eredő jó és finom puskák igen olcsón eladó. Köztük finom Reimannka, Károlyi-é, Hammer, express puskák Drillingek, két Kirner és Springer-féle, egy Browning ugyanilyen pisztoly, több jó revolver és vadászpuskák potom olcsón eladók. Legutóbb megvettem Földessy puskáimves egész fegyverkészletét, melyeket egyenként is igen olcsón kiárusított. Ugyanírt régi perzsaszonyegek Görz, Zeiss, Voigtlander és más anasztigmatos jó fényképezőgép és prizmás távcsövek olcsón Radónád, Budapest, Egyetem-ter 5. (nem Egyetem utca). Jóbb vadászpuskát veszek, eladók és beszerélek. 873

Moharmag prima árú, legalább 500 kgo vasúti méteránszáknál 10 koronáért kapható. Friedmann Alfrédnél Nagybecskerek. 1131

Óriási mammuti tabermányölvmag kapható kgrmért 7 koronáért, Beer Henrik O-gamajori gazdaságában, u. p. Adács. 1154

Somogy-gye nagyobb közterület, vasútiállomás mellett, 230 magyar holdból álló földbirtok, melyből 50 hold szénát bőven termő rét, 12 hold régi és újolt fásított erdő, a többi szántóföld, nyaralónak is alkalmas urilakkal, megfelelő szőlőben épült gazdasági épületekkel, folyó évi összes vízjárású kedvező feltételek mellett eladó. Czim a kiadóhivatalban 1153

Tölgyfa-szőlőkaró 15.000 darab, hasított, vastag, 2 méter hosszú, egyenes, eladó nagy-szalánai uradalom erdőhivatalnál Nagyszalanczon, Abauj-Torna megye. 1000 darab 68 Korona kocsiba rakva. 1156

Vadász-vizsla, gyakorlati utánelvelés, tanítás, használat és gyógykezeléshez. Irta: Stark Dező főorvos. 10 képpel. Ára bérmentes küldésért 2 K 20 fill. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Landeck Calcium Carbide műanyag, 320 magyar hold kiváló búzatermő földteljes felszereléssel, természettel, urilakkal, gazdasági épületekkel, szép nagy parkkal, eladó vagy bérbeadásra. Vételhez 40.000 kor. elég. Megkeresések Nyaralóbirtok jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kértnek. 1188

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

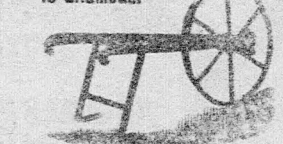
Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

Eladó 15.000 kive nád, telőfedésre igen alkalmas a mezőgazdaságban, vasútiállomás Szencs. Ára szék-kérvénnt vasúti kocsiba rakva 22 korona. 1178

Fajbaromfiak tenyésztojásai: pingvion óriás tyúkoktól 70, hófehér pekinger óriás kacsától 70, emendi nagytestű hófehér ludaktól 200 fillérről kb-kint kaphatók. Csomagolás, terméketlen tojások kiterelésé ingyen. Fajbaromfi-tenyésztő Garbocz-Bogdány. 1187

WALSER FERENCZ TUDJÁTSZERÉK-ÉS SZIVATTYÓ-GYÁRA HARIANG-ÉS FÉMONTÓDE BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6. VILÁGOS MEGJELÉS: VACUUM-ÁLLÁSÚ SZIVATTYÓK, KÉZ-ÉS GÉP-ERŐVEL MŰKÖDŐK.

Gyors, pontos, olcsó földmérés Világhírű szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható

Stádeli gépgyárban, Győrött.

A KÖZTELEK OLCÓ KÖNYVTÁRA eddig megjelent füzetek:

Az istállótrágya Irta: Cserháti Sándor. Ára 50 fillér

A szarvasmarha tenyésztése Irta: Kovács Béla. Ára 1 korona

Baromfitenyésztés Irta: Hrablay Emil. Ára 1 korona

A gabonafélék termesztése Irta: Grabner Emil. Ára 50 fillér

Sajtó alatt vannak: Adóügyi tanácsadó Irta: Molnár Nándor. Ára 50 fillér

A jó pinczegazda Irta: Pottenhoff Sándor. Ára 50 fillér

"Patria" r.-t. könyvkereskedés Budapest, IX., Üllői-út 25

KELTETŐGÉPEK díjtalanul próbára. Keltetőgépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztriát és Magyarországot, melyek bárkinek díjtalanul megküldenek. Keltetőgépek tyúk-, liba-, fogoly-, fűszár- és kacsajelzőkhez. Keltetőgépek részletesre. Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. — Egyedüli készítője G. Mücke, Reisenberg 2. szám, bei Wien. — Ezen szakmában egyedüli gyár. 3411

600 holdas birtok Somogyban, 120.000 frtért eladó, esetleg parcellázásra is alkalmas helyen lévő. Közlelbit Österreicher Bernátnál, Nagykanizsán. 3433f

Szénát Szalmát

muhart, zabosbúkkönynt bármily mennyiségben

veszek és eladok.

Felpréseléshez modern gőz- és löprésemel bocsátom eladó rendelkezésére. 380

SCHREIER BÉLA takarmánynagykereskedő Budapest, VII., Népszínház-utca 22. Telefon 20-52.

Magyarország magánménései.

90 képpel. Összeállította: Haraszti Bernolák Károly dr. császári és királyi asztalnok. Ára 4 korona.

Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésben, Budapest, X., Üllői-út 25. (Köztelek.)

Préselt búzaszalmát és zabszalmát

ez állít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla Bajmok (Báoska). 6808

LEGYEK

konyhából, kamrából, mérszárszékéből, istállóból, vágőhidről biztosan elűzetnek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló legendő 25 □-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető

FODOR FERENCZNÉ Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 3325

CAMPBELL AZ OKSERÜ TALAJMŰVELÉSÉRŐL

feltűnő keltetőműve K. RUDY PÁL fordításában: megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25. Ára: füzet 3 korona 50 fillér, vezetéknével 4 korona 50 fillér.

4 szobás modern lakás budapesti ujonnan épült házban szövetkezeti házrész

előadó. Czim a kiadóhivatalban. 1172

Állategészségtan.

Állattenyésztő és Állattartó gazdák használatára. Irta: Monostori Károly 223 ábrával. Ára 7 korona. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Vétel

Terhelt birtokot, esetleg szőlőt jó árban veszek. A teher törlesztés vagy kamat átvételéig fizetve legyen. Tisztát, élő- és holtlétszerelést, husz évenek természetűl kezdve törlesztem. Biztosíték az átvételtől évi termésként 20 évre eső egy évenkénti törlesztése. Czim: "Gazdaság" Püspökladány, posta restanté. Átvétel november hónapban. 1157

Keresek megvételre egy használt szalmakazalót (eleve) 8 lőerjű cséplőgarnitúrához. Czim: Basch Simon. Püszgyarmat (Békés m.) 1186

Uradalmi tejet keresek évi szerződésre. Azonnali átvételre is. Nagy Dávid tejenkereskedő, Budapest, VIII. ker. József-utca 55. 872

Székfűvirágot

minden mennyiségben vásárolok. Mintázott ajánlatot kér Detsinyi Frigyes, Budapest, V., Marokkói-utca 2. 1141

Giuseppe Kraschovatz

kávé, tengerentúli és különleges ízű csizkek kivitteli cégg, Triest, hajlandó nagyobb gazdaságok és tejszövetkezetek összes sterilizált vajtermelését állandó évi szállításra megvenni. Ajánlatokj kértnek a fenti címre. 3444

Bérlet

Keresek elsőrendű 500-800 hold nagyságú bérletet, lehetőleg vasútiállomás mellett és répatermelő vidéken, szomnail, esetleg később átvételre. Ajánlatokat kérek Miskolc, Henrik, Szabadság-ter 6. címre. 1185

Bérletet keresek 3-600 holdig, jó minőségű, mindent megtermő szántóföldet, Borsod- vagy szomszédos vármegyékben évi átvételre. Ajánlatokat "Intenzív" jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 1197

Bérlet 350 hold prima földdel, modern urlak és épületekkel, közvetlen vasúti fővonal mellett, átadó. Czim a kiadóhivatalban. 1184

Hirdetésár 25 szög minden szög 4 fillér, ... den szög 3 fillér. A legkisebb hirdetés...

Betöltendő birtokos vagy HIS HI

Földbirtokosok figyelemre

Díjmentes állásfoglalás

A Magyar Gazdatisztok Országos Egyesülete (Budapest, IX., 25. sz.) felhívja a t. birtokosokat, hogy a birtokukat...

állást közvetítő oskol gazdatisztok a legújabb állásokra elő vannak...

Az állásfoglalás díjmentes, az állásfoglalás díjmentes, az állásfoglalás díjmentes...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

ajánlatot, hogy egyesüljenek a birtokosokkal, a birtokosokkal, a birtokosokkal...

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével hajlandó vagyok elvállalni; épügy mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, gőzszántással vállalkozó BUDAPEST-KELENFÖLD.

Mezőgazdasági Vegyipari Laboratorium

Detsinyi Frigyes Budapest, V., Marokkói-utca 2.

Gyümölcsfákon stb. előforduló kártékony rovarok kiirtásához megfelelő utasítással, ajánlok **kénkáliumot, mészport, réz-mészkarbonát-oldatot, formaldehyd-oldatot, bordói keveréket, rézkarbonát-amóniak-oldatot, réz-arsenik-meszet, schweinfurti zöldet, petroléumszappan-oldatot, dohány-, petroléum-oldatot, quassialét, nessler-oldatot, Göld-féle festvényt, laborde-gyantalét, chlorbaryumot és vassót** repcsén kiirtására. 3464

Birtok-bérlés!

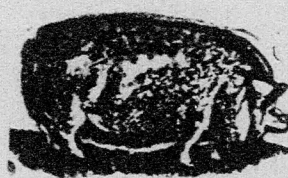
Keresünk 15-20.000 hold kiterjedésű birtokot bérlésre. Kü önöző nagyságu birtokok eladása és vétele. Felvilágosítással készséggel szolgál **LEIDENFROST LÁSZLÓ** és **BAUER ANTAL**, Budapesten, VIII., Szentkirályi-utca 10., földszint I. 3194

Rézgáliczot

legelsőrendű Hungária v. aussigi gyártmányt 98/99°-os, míg készletünk tart, csakis 250 kg-os hordó vételénél, Budapesten 100 kg-kint a 56 korona. Ajánlunk továbbá garantált utolsó termés, magasfoku csiraképeségű **eredeti északnémet répamagot**, a termelő ólomzárával ellátva a legolcsóbb áron. Szétküldés utánvétellel. Megrendelendő: **Osterreicher Mór és Fia Budapest, V., Báthory-u. 20.**

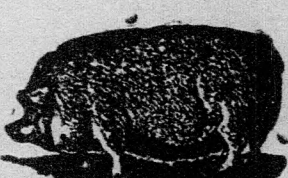
Sertéseladások és vételek

legjobban és legpontosabban csaközölteknek sovány egy bízott állapotban

URL REZSÓ

sertésbizományosnái, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári szerződés bérpalota.) Telefon: 97-05 Isterarban. Felvilágosítással készséggel szolgál.

Eladó gépek.

Egy db 25 lóerős, egy lokomobilis **gőzeke** altalajfuróval, kifogástalan állapotban. Egy darab tíz lóerős 1906-os **cséplőgarnitúra** veselevátorral, alig használt állapotban, továbbá két nyolcz lóerős **cséplőgarnitúra** használt, de teljesen jó állapotban, mind a három magyar államvasuti gyártmány. Azonkívül **örlo- és darálómalmberendezés.** :: Továbbá **luczfenyők:** kiváló szép növésű iskolázott luczfenyők, 180-220 cm. magasak, földtömbbel kiásva 100 darab ára nyolczvan korona, 1000 darab ára hétszáz korona. Csomagolás és vasutra szállítás darabonként husz fillér.

Kis-szántói intézőség, u. p. Bors, Bihar megye. 3372

GANZ ÉS TÁRSA VASÖNTŐ-és GÉPGYÁR. RÉSZVÉNYTÁRSULAT

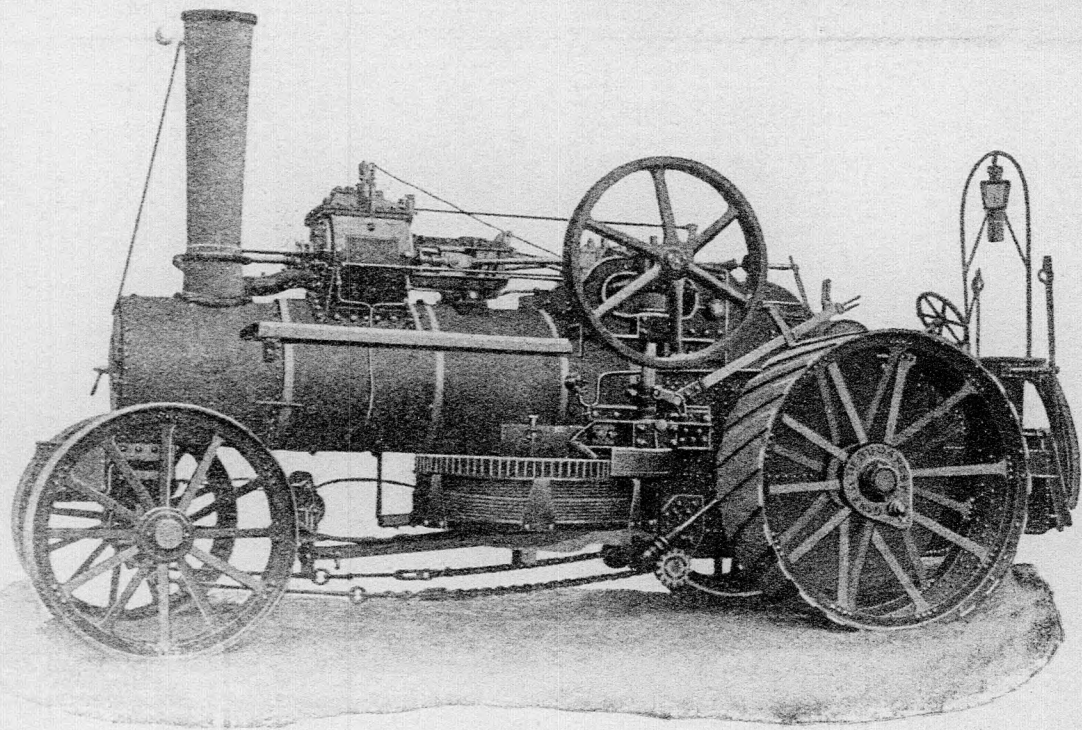
VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY) X., Kőbányai-ut 31. BUDAPESTEN X., Kőbányai-ut 31.

Távíratí cím: „GANZCOM” BUDAPEST. TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség b. figyelmét legújabb szerkezetű, kétgéprendszerű

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesítmény, mint tüzelőanyagfogyasztás tekintetében minden külföldi gyártmányu gőzekét felülmulnak.

Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett **bérszántással** kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett, legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek **gőzekék szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsijainkat** kölcsönképen rendelkezésére boesátjuk.

Tartalékreszeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékreszeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Legtökéletesebb acetylen világító-rendszer.

Részletes árajánlattal szivesen szolgálunk.

"Fátia" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Fűtő-ut 25. szám.

K

AZ ORSZÁGOS

Az Országos Magyar...
Nem tagok
Egész évre 24 korona.

AZ OMGE.

Országos gazd

A Gazdasági...
és tenyészállatkiállítás...
pesten f. é. június...
gazdaggyűlést fog...

A gazdaggyűlés...
társadalom mind...
hívjuk, az egész...
érdeklő oky font...
gyalni, hogy kivár...
közönség a kongre...
számban végyen...
hogy ezzel is ki...
gyűlés tárgyalása...
és határozatainak...

Az országos ga...
vételt megkönnyí...
biztosítja az, hogy...
lesz, amidőn az...
érdeklődésének k...
tejgazdasági kong...
tenyészállatkiállítá...
fővárosa: Budape...

Felhívjuk azért...
Országos Szövetsége...
egyesületek tagja...
június hó 6-án...
gazdaggyűlésen mi...
megjelenni és a g...
ban résztveenni sz...
Az országos ga...
Royal-szálloda...
nagytermében j...
délelőtt 10 órak...

Tavaszi...
és ház...
Magy...